T.C.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

SERAMİK VE CAM TASARIMI ANASANAT DALI

Yüksek Lisans Tezi

İÇ MEKAN TASARIMLARINDA KULLANILAN SERAMİK SEPERASYONLAR

Hazırlayan

Ece TARS

Danışman

Doç. Pınar ÇALIŞKAN GÜNEŞ

İZMİR/2024

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum "İç Mekan Tasarımlarında Kullanılan Seramik Seperasyonlar" adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

…../…../ 202...

Ece TARS

İmza

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsünün …… / …… / ……. tarih ve …… sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisanüstü Öğretim Yönetmeliği' nin …….. maddesine göre …… ……. tezi incelenmiş ve aday …… / ……. / ……... tarihinde, saat …….'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ……. dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anasanat dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin …….. olduğuna oy …… ile karar verilmiştir.

BAŞKAN

ÜYE **ÜYE**

ÖZET

Seramik, dayanıklılığı ve zarafeti nedeniyle yüzyıllardır iç tasarımda popüler bir malzeme olmuştur. Teknoloji ve üretim tekniklerindeki ilerlemelerle seramik seperasyonları giderek daha yaygın kullanılmaya başlamıştır. Bu yenilikçi ürünler hem işlevsellik hem de estetik çekicilik sunarak onları mimarlar ve iç mimarlar için cazip bir seçim haline getirmektedir.

Seperasyonlar, hem konut hem de ticari iç tasarımda geniş alanları daha küçük, daha işlevsel alanlara bölmek için tercih edilir. Açık planlı evlerde, oturma odası ve yemek alanı gibi yaşam alanları arasında bir mahremiyet ve ayrım hissi yaratabilir. Mekanın genel estetiğini bozmaktan kaçınmak için akıllıca kullanılması gerektiğini unutmamak önemlidir. Doğal ışığı ve görsel bağlantıyı koruyan pratik bir çözüm sağlarlar. Ticari alanlarda, özel toplantı odaları veya iş istasyonları oluşturmak için kullanılabilirler. Seperasyonlar, yalnızca işlevsel unsurlar olarak değil, aynı zamanda mekan tasarımına zarafet ve incelik katan dekoratif özellikler olarak da ikili bir amaca hizmet edebilir. Sade ve monoton bir odaya doku ve estetik görünüm katabilir, farklı alanlarda aynı malzeme kullanıldığında bir akış ve süreklilik hissi yaratabilirler.

Bu tez çalışmasında, seramik seperasyonlarının mekanla ilişkisinin, tarihi teknik gelişimin ve örneklerinin gözlemlenerek genel tasarım üzerindeki etkisinin araştırılması amaçlanmaktadır. Projelerde seramik malzemesinin seperasyon için önemini ve seramiğin farklı malzemelerle uyumu ön plana çıkarılmıştır. Bu sayede iç mekan tasarımının dayanıklılık, estetik ve işlevsellik olarak uyum içinde birleşmesine yardımcı olmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Seperasyon, İç Mekan Tasarımı, Seramik

ABSTRACT

Ceramic has been a popular material in interior design for centuries due to its durability and elegance. With advances in technology and production techniques, ceramic partitions are becoming more and more widely used. These innovative products offer both functionality and aesthetic appeal, making them an attractive choice for architects and interior designers.

Separations are preferred in both residential and commercial interior design to divide large spaces into smaller, more functional areas. In open-plan homes, it can create a sense of privacy and separation between living areas such as the living room and dining area. It is important to remember that it should be used wisely to avoid disrupting the overall aesthetics of the space. They provide a practical solution that preserves natural light and visual connectivity. In commercial spaces, they can be used to create private meeting rooms or workstations. Separations can serve a dual purpose, not only as functional elements, but also as decorative features that add elegance and sophistication to the design of the space. They can add texture and aesthetic appeal to a plain and monotonous room, and create a sense of flow and continuity when the same material is used in different areas.

In this thesis, it is aimed to investigate the relationship of ceramic separations with space, their historical technical development and their effect on the overall design by observing their examples. In the projects, the importance of ceramic material for separation and the compatibility of ceramics with different materials are emphasized. In this way, it helps interior design to combine durability, aesthetics and functionality in harmony.

Keywords: Seperation, Interior Design, Ceramics

ÖNSÖZ

Günümüzde salgın hastalıkların artmasıyla seperasyon daha çok tercih edilmeye başlanmıştır. Böylece iç tasarımda çok yönlü ve işlevsel bir unsur olan seperasyon insanların günlük yaşamlarında önemli bir rol oynamaktadır. Seperasyonlar genel olarak kişide mahremiyet yaratması, alanı tanımlama ve verimliliği artırması amacıyla kullanılmaktadır. Büyük odaları daha küçük bölümlere ayırarak, bireylerin mahremiyetinden ödün vermeden veya üretkenliği engellemeden birden fazla faaliyetin aynı anda gerçekleşmesine olanak tanırlar. Ek olarak, bir alanın genel çekiciliğini artırarak estetik faydalar sunarlar. Çeşitli tasarım, malzeme ve renklerde mevcut olmaları, her türlü iç mekan stilini tamamlayan özelleştirmeye olanak tanır. Ayrıca, seperasyonlar kalıcı duvarlar veya yapılara kıyasla kolayca taşınabilir bir çözüm olarak hizmet eder ve gelişen ihtiyaçları karşılamak için düzenleri değiştirmede esneklik sağlar. Bu tez çalışmasında iç mekanda bulunan seperasyonla ilgili genel araştırmalar ve gözlemler dikkate alınarak yazılmıştır. Üç boyutlu programda çizilerek tasarımları yapılmıştır.

Öncelikle bu projenin gerçekleştirilmesinde, kıymetli bilgilerini benimle her zaman paylaşan, kendisine ne zaman danışsam bana değerli zamanını ayırıp ilgiyle ve sabırla bana faydalı olabilmek için elinden gelenin fazlasını sunan, her sorun yaşadığımda yanına çekinmeden gidebildiğim, güler yüzünü ve samimiyetini benden asla esirgemeyen desteğini her zaman hissettiren danışman hocam sayın Doç. Pınar Çalışkan Güneş'e ve proje çizimlerim hakkında görüşlerimi kendisine danıştığım, bana deneyimlerini paylaşarak beni proje hakkında yönlendiren, değerli zamanını bize ayıran sayın Doç. Efe Türkel hocama teşekkürlerimi sunarım.

Bana manevi desteğini hiç bir zaman esirgemeyen, her türlü yardımın elinden gelenin fazlasını yapan sevgili eşim Paşa Tars'a, hayatımın en önemli parçası olan beni anne yapan kalbim kızım Ece Parla Tars'a teşekkür ederim. Ayrıca tüm eğitim hayatım boyunca benden maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen her zaman yanımda olan, canım annem Gülay Mercan'a babam İsmet Mercan'a teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ ..... **ii**

TUTANAK ..... **iii**

ÖZET ..... **iv**

ÖNSÖZ ..... **vi**

İÇİNDEKİLER ..... **vii**

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **ix**

GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM

İÇ MEKAN VE TASARIM

1.1. İç Mekan Kavramı ve Algısı **3**

1.2. İç Mekanda Görsel Algıyı Etkileyen Tasarım Öğeleri **8**

1.2.1. Biçim 8

1.2.2. Renk 9

1.2.2.1 Renklerin Psikolojik Anlamları 11

1.2.3. Malzeme 12

1.2.4. Doku 13

1.2.5. Işık 14

1.3. İç Mekan Tasarımı ve Seramik İlişkisi **16**

İKİNCİ BÖLÜM

İÇ MEKAN TASARIMLARINDA KULLANILAN SERAMİK SEPERASYONLAR

2.1. Seperasyonun Tanımı **20**

2.2. Seperasyonun Tarihi Teknik ve Gelişimi **20**

2.3. Seperasyonun Kullanıldığı Yerler **25**

2.3.1. Oteller 25

2.3.2. Restoranlar 27
2.3.3. Ev İçinde Kullanımı 28
2.3.4. Hastaneler 29
2.3.5. Ofisler 32
2.3.6. Eğitim Alanında 34
2.4. Seramik Seperasyon Örnekleri 36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İÇ MEKANLARA YÖNELİK SERAMİK SEPERASYON TASARIMLARI

3.1. Ayçiçeği 48
3.2. Döngü 53
3.3. Göz 58
3.4. Lale 63
3.5. Modüler Kare 67
3.6. Ok 73
3.7. Petek 76
3.8. Tetris 81
3.9. Yonca 85
SONUÇ 89
KAYNAKÇA 90
ÖZGEÇMİŞ .....

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Kişisel Alan Şeması 4
Şekil 2. Şekil-zemin ilişkisi kavramı, bu resimde neden bir çift yüz veya bir vazo olarak algılanabileceğini açıklamaktadır. 6
Şekil 3. Gestalt yakınlık ilkesi, (a) sol tarafta bir nokta bloğu ve (b) sağ tarafta üç sütun gördüğünüzü öne sürmektedir. 6
Şekil 4. Bu nokta dizisine bakıldığında değişen renk sıralarını algılamaktayız. Bu noktaları benzerlik ilkesine göre gruplandırmaktayız. 7
Şekil 5. Devamlılık, merkezde kesişen dört çizgi yerine, üst üste gelen iki çizgi olarak algılamamızın muhtemel olduğunu göstermektedir. 7
Şekil 6. Simetri, unsurların orantı ve dengeye benzeyecek şekilde eşdeğer parçalardan oluştuğu görsel bir özelliktir. 8
Şekil 7. Görsel biliş sürecinin doğrudan ve dolaylı olarak psikolojik etkileri 10
Şekil 8. Lamp83, Aydınlatma Kataloğu 15
Şekil 9. Bölgesel aydınlatma 15
Şekil 10. Doğal aydınlatma 16
Şekil 11. Byobu Roganzu (Sazlıklar ve Yaban Kazları) Shuko Kumashiro 21
Şekil 12. Japon İki Panelli Paravan: Turnalar ve Kaplumbağalar 22
Şekil 13. Shoji perdesi (tsuitate) 23
Şekil 14. Jean Antoine Watteau 1684-1721, beş panel boyalı deri paravan 24
Şekil 15. Otel tipi seperasyon örneği 26
Şekil 16. Circa restaurant 27
Şekil 17. Neslihan Pekcan'ın medya ünitesini seperasyona dönüştüren tasarım 28
Şekil 18. Mobi Antibakteriyel Seperasyon, İngiltere Go Displays 30
Şekil 19. Hasta bakımı için mobil gizlilik ekranları 31
Şekil 20. Bitki ve hareketli metal panellerden oluşan ofis seperatörü 32
Şekil 21. Sol tarafta bireysel ve paylaşımlı oda ofis ortamı varken, sağ tarafta esnek ofis ortamı bulunmaktadır. 34
Şekil 22. Bir sınıfın seperasyonla bölünmüş hali 35
Şekil 23. Burcu ÖZER "1. Modüler Uygulama" isimli çalışması 37
Şekil 24. Eva Zeisel, Dimple Spindel kilimi ile 38

Şekil 25. Zeisel'in "Göbek Düğmesi Seperasyon" prototipi 1957. 39
Şekil 26. Jale Özdemir Pekdemir'in "Çığlık" adlı çalışması 40
Şekil 27. Jale Özdemir Pekdemir'in "İnsanlar" adlı çalışması 41
Şekil 28. Patricia Urquiola 42
Şekil 29. By Side Patricia Urquiola 43
Şekil 30. Peter Lane 44
Şekil 31. Peter Lane. Kurumaya bırakılmış Seabed birimleri 45
Şekil 32. "Kara Çarşaf" başlıklı çalışma 46
Şekil 33. "Delik Deşik" adlı çalışma 47
Şekil 34. Rhinoceros çizim 48
Şekil 35-38. Ayçiçek projesi montaj aşaması 49
Şekil 39. Ayçiçek projesinin desen aşaması 50
Şekil 40. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 51
Şekil 41. Ayçiçek projesi yakın görseli 51
Şekil 42. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 52
Şekil 43. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 52
Şekil 44. Rhinoceros çizim 53
Şekil 45-47. Döngü projesi montaj aşaması 54
Şekil 48. Döngü projesinin desen aşaması 55
Şekil 49. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 56
Şekil 50. Döngü projesi yakın görseli 56
Şekil 51. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 57
Şekil 52. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 57
Şekil 53. Rhinoceros çizim 58
Şekil 54-56. Rhinoceros çizim 59
Şekil 57. Göz projesinin desen aşaması 60
Şekil 58. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 61
Şekil 59. Göz projesi yakın görseli 61
Şekil 60. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 62
Şekil 61. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 62
Şekil 62. Rhinoceros çizim 63
Şekil 63-66. Lale projesi montaj aşaması 64
Şekil 67. Lale projesinin desen aşaması 65
Şekil 68. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 66

Şekil 69. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 66
Şekil 70. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 67
Şekil 71. Rhinoceros çizim 68
Şekil 72-74. Modüler Kare projesi montaj aşaması 69
Şekil 75. Modüler Kare projesinin desen aşaması 70
Şekil 76. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 71
Şekil 77. Modüler Kare projesi yakın görseli 71
Şekil 78. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 72
Şekil 79. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 72
Şekil 80. Rhinoceros çizim 73
Şekil 81. Ok projesi montaj aşaması 74
Şekil 82. Ok projesinin desen aşaması 74
Şekil 83. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 75
Şekil 84. Ok projesi yakın görseli 75
Şekil 85. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 76
Şekil 86. Rhinoceros çizim 77
Şekil 87-89. Petek projesi montaj aşaması 78
Şekil 90. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 79
Şekil 91. Petek projesi yakın görseli 79
Şekil 92. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 80
Şekil 93. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 80
Şekil 94. Rhinoceros çizim 81
Şekil 95. Tetris projesi montaj aşaması 82
Şekil 96. Tetris projesinin desen aşaması 82
Şekil 97. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 83
Şekil 98. Tetris projesi yakın görseli 83
Şekil 99. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 84
Şekil 100. Rhinoceros çizim 85
Şekil 101. Yonca projesi montaj aşaması 86
Şekil 102. Yonca projesinin desen aşaması 86
Şekil 103. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 87
Şekil 104. Yonca projesi yakın görseli 87
Şekil 105. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 88
Şekil 106. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali 88

GİRİŞ

İç mekan tasarım, insanların yaşaması, çalışması ve oyun oynaması için işlevsel ve estetik açıdan hoş alanlar yaratmayı kapsar. İç mekan tasarımın önemli bir yönü, ister fiziksel ister görsel olsun, mekanda bir seperasyon hissi yaratmaktır. İç mekan tasarımda seperasyon, bir odadaki farklı alanları tanımlamak, mahremiyet yaratmak veya mekanın genel estetiğini geliştirmek gibi birçok amaca hizmet edebilir.

Seramikler yüzyıllardır iç mekan tasarımda kullanılmakta, teknoloji ve tasarım trendlerindeki ilerlemelerle birlikte gelişmektedir. Seramik seperasyonlar işlevsel bir amaca hizmet eder ve bir alana estetik değer katar. Teknolojideki ilerlemeler artık özel tasarım ihtiyaçlarını karşılamak için özelleştirmeye izin vermekte ve uygulamaları için sonsuz olanaklar sağlamaktadır.

"İç Mekan Tasarımlarında Kullanılan Seramik Seperasyonlar" başlıklı yüksek lisans çalışmasının birinci bölümünde; iç mekan kavramı ve algısı, iç mekanda görsel algıyı etkileyen tasarım öğeleri, iç mekan tasarımı ve seramik ilişkisi araştırılarak aktarılmıştır.

İkinci bölümde; seperasyon nedir, seperasyonun tarihi teknik gelişimi, seperasyonun kullanıldığı yerler, seramik seperasyon örnekleri ele alınıp incelenmiştir.

Üçüncü bölümde; elde edilen veriler doğrultusunda farklı özelliklere sahip seramik seperasyonlar tasarlandı. Projelerde seramiğin farklı malzemelerle uyumu ve seramik malzemesinin seperasyonlar için önemi vurgulanmıştır. Ayrıca dayanıklılık, işlevsellik ve estetik bakımından uyum içinde birleşmesinde yardımcı olmaktadır. Rhinoceros programında üç boyutlu olarak çizilerek hazırlanıp Keyshot programında renderlanarak modellemesi yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İÇ MEKAN VE TASARIM

BİRİNCİ BÖLÜM

İÇ MEKAN VE TASARIM

1.1. İç Mekan Kavramı ve Algısı

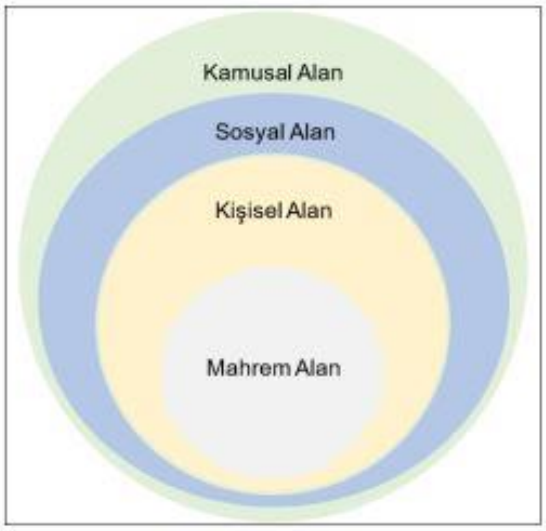
Mekanın genel tanımı, düz unsurların bir araya getirilmesiyle ya da üç boyutlu kütlelerin oyulmasıyla insanların içinde özgürce hareket edebildiği ve eylemde bulunabildiği kavramsal bir varlıktır. Mimaride iyi tasarımın sadece hoş formlar yaratmakla değil, aynı zamanda duygusal etkileri olan mekanlar yaratmakla da ilgili olduğu giderek daha önemli hale gelmektedir (Göler, 2009:8).

"Mekanın Üretimi" adlı kitabında Lefebvre, mekan kavramının zihinsel ve kültürel yönleri birbirine bağlayarak hem toplumsal hem de tarihsel olan karmaşık bir süreç yarattığını savunur. Lefebvre'ye göre tek bir mekanın varlığından farklı olarak kişisel, toplumsal, ideolojik ve sosyal mekan gibi farklı mekan oluşumları söz konusu olabilmektedir. Ayrıca algılanan, yaşanan ve tasarlanan mekan kavramlarına da vurgu yapmaktadır (Lefebvre, 2014:25).

Mimari bağlamda mekan kavramı, geometrik ve yaşam alanı olarak ikiye ayrılmaktadır. Ayrıca, yapay zeka ve teknolojideki gelişmelerle birlikte sanal mekan, mekansal tasarımda önemli bir mekan türü haline gelmiştir. Geometrik mekan genellikle üç düzlemle tanımlanır: zemin düzlemi, dikey düzlem ve baş üstü düzlemi (Meiss, 1990:77). Mekan, kullanıcının sadece doğal koşullardan korunma ve barınma gibi temel ihtiyaçlarına göre değil, aynı zamanda aidiyet duygusu ve kontrol arzusuna göre de şekillenir. İnsan ya da canlı organizmalar tarafından yaratılan ve düzenlenen, içinde bireye huzur ve güvenlik sağlayan bir ortam olarak tanımlanabilir (Demirarslan, 2023:169). Vitruvius insan bedeninin dikey duruşunu ilk mekan olarak kabul ederken, Aristoteles mekanı nesnelerin birliği olarak tanımlar. Mekan kavramının tanımında da belirtildiği gibi her bireyin kendi bedeni etrafında bir mekanı vardır. Bu alanın sınırları kişiden kişiye değişir ve bireyin sosyal özellikleri arasında bir mahremiyet alanı olarak kabul edilir (Meiss, 1990:101).

Bu alanda, bir mekana girme davranışı mahremiyetin ihlali olarak algılanmaktadır. Bu bilgilere ek olarak antropolog Edward T. Hall, insanlar için var olan ve

mekanın oluşumunda etkili olan dört mesafe belirlemiştir. Bu mesafeler mahrem (0-46 cm), kişisel (46-122 cm), sosyal (122-366 cm) ve kamusal alan (366-762 cm) olarak adlandırılır. Proksemik kavramı, "mekanın insan tarafından algılanması" olarak tanımlanabilir. Hall'un ölçüm yöntemleri ve belirlenen mesafelerin kesin ifadesi yoğun eleştirilere maruz kalsa da, kişisel mekanın kültürel olarak dayatılan değerlerin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Hall'un belirlediği mesafelerle ilgili eleştiriye en açık nokta, bu mesafeleri etkileyen birçok bağlamsal, durumsal ve konumsal faktörün olabileceğidir (Gür, 2000:77).

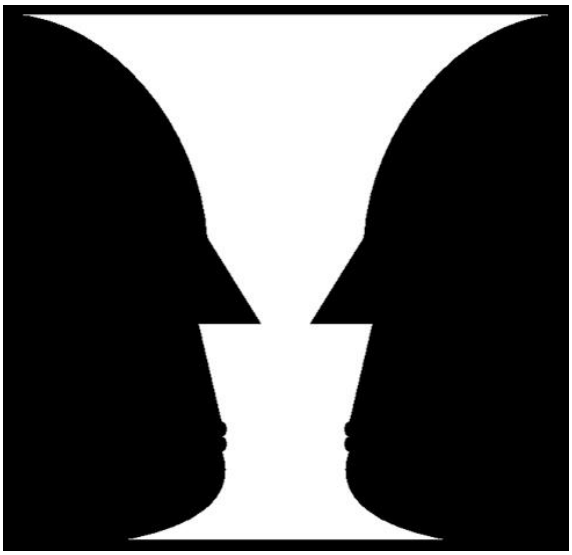
Şekil 1. Kişisel Alan Şeması

https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1754545

Edward T. Hall'a göre, binalardaki mekanları ya sabit organizasyon mekanları ya da yarı-sabit organizasyon mekanları olarak kategorize eder; ikincisi mobilya ve bölmelerle tanımlanan ve sınırlanan mekanlardır. Bireyler yarı-sabit organizasyon alanlarını genellikle mahrem, kişisel, sosyal ve kamusal alan tercihlerine göre kişiselleştirmektedir. Sanat ve zanaat formları, kullanıcıların düşüncelerinin algılanmasında her zaman yoruma yer olduğunu göstermektedir. Her bireyin sanat deneyimi benzersizdir ve mimari de sanatın işlevsel bir formu olduğundan aynı şey mimari mekanlar için de geçerlidir (Hall, 1966:111).

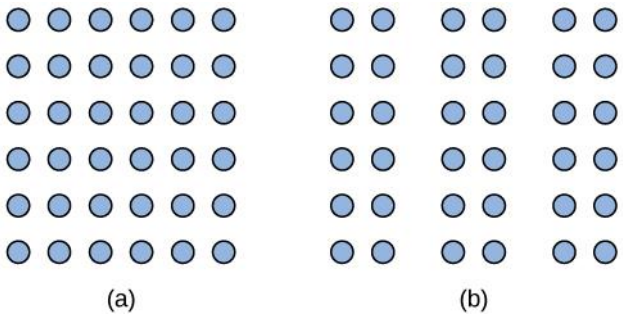
Algılama süreci, duyu organları ile duyumsama, zihin ile kavrama ve birlikte çalışması ile algılama adımlarından oluşur. İlk olarak duyumsamada, ışık aracılığıyla görsel bilgiler elde edilir. Algılama süreci, beş duyu organının katılımıyla gerçekleşir ve anlamsal bütünlüğe ulaşır. İç mekanın algılanmasında, döşeme, duvar ve tavan gibi unsurlar önemli rol oynar. Kullanıcı öncelikle döşemeyle görsel iletişim kurar ve ardından mekanın tamamını algılar. Mobilya gibi diğer unsurlar da mekanla birlikte algılanır. Bunun yanı sıra, mekanın fiziksel ve psikolojik özelliklerinin algılama üzerinde etkisi vardır. Mekanın kullanım biçimi, algılanmasında farklılıklara neden olabilir. Örneğin, mekanın kullanım amacı ve süresi algılamayı etkileyen faktörlerdir. İç mekan tasarımında mekanın işlevi, formu ve nasıl kullanıldığı gibi faktörler ile bunların alt kategorileri olan renk, malzeme ve ışık, doğru tasarlandığında mekanın doğru algılanmasına katkı sağlamaktadır. Renk konusu, malzeme ve ışıkla birlikte tasarımda önemli bir rol oynar. Renk sadece görsel algıda yer almaz, aynı zamanda yakınlık, uzaklık ve hacim açısından mekan algısını da etkiler. Üstelik renk seçimi, kullanıcının özelliklerine bağlı olarak iç mekan algısında farklılık yaratabilir (Özsavaş, 2016:450-451).

Algı, bir bireyin öznel olarak algıladığı şeydir. Mekansal algı, bir mekanın enerjisinin ve aurasının belirlenmesine önemli ölçüde katkıda bulunur. Bir mekan içindeki alanlara erişim ve bu alanlarda gezinmedeki karmaşıklık/basitlik düzeyi, arzu edilen duyguların tetiklenmesine yardımcı olur ve bir mekanın hayal edildiği gibi algılanmasını sağlar. Bir mekanı deneyimlemek, insan bedeninin ve zihninin incelikli bir eylemidir. Bir alanı görsel olarak keşfetmek için gözlerimizi kullanır ve her saniye binlerce bilinçaltı hesaplama yaparız. Yön bulma ve kendine rehberlik etme gibi eylemler görsel ipuçlarına dayanır. Odak uzaklığı 20 mm olan gözlerimiz, bir mekanın perspektifini tutarlı ve okunaklı bir şekilde deneyimlememizi sağlar. Mekansal algı aslında karmaşık bir süreçtir. Beynimiz, görsel girdileri kaydeden ve işleyen, neredeyse eş zamanlı olarak bilgi çıkaran ve ardından harekete geçiren doğal bir mekanizmaya sahiptir. Görsel bilginin işlenmesi bazen optik yanılsamalar olarak bilinen bilişsel boşlukları tetikler. İllüzyonlar beynimizin görsel mekaniğini aldatır ve üç boyutlu uzamsal etkilere sınırlı dikkat gösterir. Mekansal tasarımda Gestalt ilkelerinin kullanımı bu temele dayanır. Beynin eksik çizgileri tamamlaması, şekil-zemin ilişkisi, yakınlık, benzerlik, devamlılık ve simetri gibi özelliklerden yararlanarak bir mekanda istenilen görsel ve psikolojik etkileri yaratmak mümkündür (Rock ve Palmer, 1990:84).

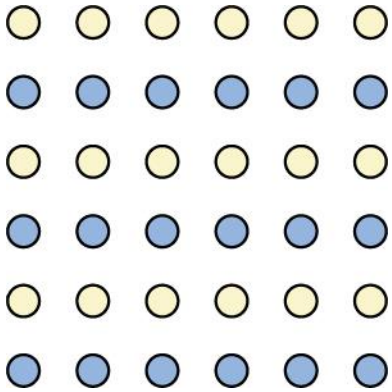
Şekil 2. Şekil-zemin ilişkisi kavramı, bu resimde neden bir çift yüz veya bir vazo olarak algılanabileceğini açıklamaktadır.

https://www.collegesidekick.com/study-guides/openstax-psychology/gestalt-principles-of-perception

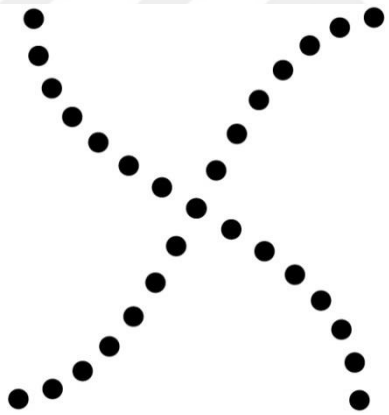
Şekil 3. Gestalt yakınlık ilkesi, (a) sol tarafta bir nokta bloğu ve (b) sağ tarafta üç sütun gördüğünüzü öne sürmektedir.

https://www.collegesidekick.com/study-guides/openstax-psychology/gestalt-principles-of-perception

Şekil 4. Bu nokta dizisine bakıldığında değişen renk sıralarını algılamaktayız. Bu noktaları benzerlik ilkesine göre gruplandırmaktayız.

https://www.collegesidekick.com/study-guides/openstax-psychology/gestalt-principles-of-perception

Şekil 5. Devamlılık, merkezde kesişen dört çizgi yerine, üst üste gelen iki çizgi olarak algılamamızın muhtemel olduğunu göstermektedir.

https://www.collegesidekick.com/study-guides/openstax-psychology/gestalt-principles-of-perception

Şekil 6. Simetri, unsurların orantı ve dengeye benzeyecek şekilde eşdeğer parçalardan oluştuğu görsel bir özelliktir.

https://julesaddison.co.uk/tag/concert-dress/

Öte yandan mekansal temsilde artan bir diğer karmaşıklık da mekanı temsil etmek için kullandığımız araç ve tekniklerdir. Mekanlar görsel algının yanı sıra ses ve dokunma yoluyla da algılanabilmekte, bu da özellikle görme engelli bireylerin bir mekanı doğru bir şekilde algılayabilmeleri için faydalı olabilmektedir. Bir mekanın görsel, işitsel veya dokunsal yollarla algılanmasında, mekanın sadece işlevsel, ergonomik ve biçimsel olarak değil, aynı zamanda estetik olarak da doğru ve rahat bir şekilde tasarlanması önemlidir. Bir mekanın görsel, işlevsel ve biçimsel nitelikleri tasarım özelliklerini belirler ve ayırt edici tasarım stillerinin oluşmasına katkıda bulunur (Vecera ve O'Reilly, 1998:449).

1.2. İç Mekanda Görsel Algıyı Etkileyen Tasarım Öğeleri

İç mekan tasarımı, görsel algıyı etkileyen birçok farklı öğeye sahiptir. Bu öğelerin doğru kullanımı, mekana estetik bir görünüm kazandırırken aynı zamanda kullanıcıların deneyimini de olumlu yönde etkiler. İç mekanda görsel algıyı etkileyen tasarım öğeleri biçim, renk, malzeme, doku ve ışıktır.

1.2.1. Biçim

Biçim, iç mekan tasarımında önemli bir unsurdur. Mekanın estetik ve işlevsel özelliklerini belirler ve kullanıcıların mekanda hissettiği deneyimi etkiler. Quinan ve Alexander tarafından yapılan bir çalışmada, biçimlerin mekanın kullanımını ve

algılanmasını nasıl etkilediği üzerine birçok örnek sunulmuştur. İç mekan tasarımında biçimin önemini vurgulamaktadır. Bu çalışma, biçim ve renk arasındaki ilişkinin iç mekan tasarımında nasıl kullanılabileceğini göstermektedir (Alexander, 1977:80).

İç mekan tasarımında biçim, sadece estetik bir unsuru değil, aynı zamanda mekanın işlevselliğini de etkiler. "İç Mekanda Bitkisel Tasarım Yaklaşımları Üzerine Bir Stüdyo Deneyimi" adlı çalışmada, iç mekanda bitkisel tasarımının konsept dahilinde nasıl geliştirilebileceği üzerine bir deneyim paylaşılmıştır. Bu çalışma, biçimin iç mekanın işlevselliğini artırabileceğini ve kullanıcıların mekanda daha iyi bir deneyim yaşamasını sağlayabileceğini göstermektedir (Kahveci, 2023:318).

"Multidisipliner Yaklaşımla Seramik–Mekan İlişkisi" adlı kitapta, iç mekan tasarımında seramik ve diğer malzemelerin kullanımının biçimi nasıl etkilediği üzerine bir analiz sunulmaktadır. Bu çalışma, biçimin malzeme seçiminde ve mekanın atmosferini oluşturmada önemli bir rol oynadığını göstermektedir (Çirkin, 2023:8). Biçimler, mekanın estetik özelliklerini belirler, kullanıcıların mekanda hissettiği deneyimi etkiler ve mekanın işlevselliğini artırır. Biçim, renk, malzeme ve diğer tasarım unsurlarıyla birlikte kullanılarak iç mekanların estetik ve işlevsel olarak başarılı bir şekilde tasarlanmasını sağlar.

1.2.2. Renk

Renk algısı, çeşitli alanlarda kapsamlı araştırmalara konu olmuş karmaşık bir olgudur. Renk algısının bir yönü de duyusal modalitelerin birbirleri üzerindeki etkisidir. Örneğin, "görsel yakalama" veya "vantrilok etkisi" bir ses kaynağının algılanan konumu görülen konumundan etkilenir (O'Regan, 2001:959). Bu, renk algısının diğer duyusal bilgilerden etkilenebileceğini göstermektedir. Ayrıca, araştırmalar renk algısının, renkleri belirli renk kategorilerinin üyeleri olarak açıkça temsil etmeden de gerçekleşebileceğini göstermiştir (Skrzypulec, 2021:668). Bu durum, renk algısının yalnızca kategorizasyona bağlı olmadığı, renk kimliğinin daha soyut temsillerini de içerebileceği fikrini desteklemektedir. Rengin psikolojik etkileri de kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Renkler, duyguları, ruh halini ve davranışları etkileyerek psikolojik işleyiş üzerinde bir etkiye sahip olabilir (Elliot, 2015:3).

Renk, hem doğrudan görsel uyarım hem de dolaylı ilişkilendirme yoluyla insanın psikolojik faaliyetlerinde etkiye neden olabilir. Duyguları, düşünceleri ve davranışları incelikli bir şekilde etkileyebilir ve renk uyumu algılarıyla etkileşime girebilir. Şekil 7'de, psikolojik refleksi tetiklerken basitten karmaşığa doğru psikolojik değişim yasasına göre doğrudan ve dolaylı etkiler olarak kategorize edilen rengin psikolojik etkilerini göstermektedir. İlki, rengin fiziksel ışık uyaranının insan fizyolojisi üzerindeki doğrudan etkisini ifade eder ve rengin fiziksel psikolojik illüzyonu olarak da bilinir. Örneğin, daha uzun dalga boyuna sahip olan kırmızı, insanların sıcak hissetmesine neden olurken, daha kısa dalga boyuna sahip olan mavi, insanların soğuk hissetmesine neden olabilir. Öte yandan, fiziksel uyaranlara dayalı çağrışımlar, düşünceler ve anılar birleştirilerek daha karmaşık bir psikolojik his yaratılır. Örneğin, kırmızı renk ateş ve kan gibi kavramlarla ilişkilendirilebilir ve savaş imgelerini çağrıştırabilir bu yüzden insanların üzgün hissetmesine neden olabilir. Rengin dolaylı psikolojik etkisi ise yoğun ve karmaşık duygular uyandırabilen renk duygusunu ifade eder. Bu, sığ bir psikolojik tepki seviyesinin aksine bir durumdur (Wang, vd, 2022:75077).

Şekil 7. Görsel biliş sürecinin doğrudan ve dolaylı olarak psikolojik etkileri

https://www.researchgate.net/figure/The-visual-cognitive-process-from-direct-psychological-effects-to-indirect-psychological_fig1_361977451

Renk teorisini anlamak, renk üretimini optimize etmek ve ekranlarda doğru renk temsili elde etmek için çok önemlidir. Araştırmalar, renk teknolojisindeki ilerlemelere katkıda bulunur ve kullanıcılar için görsel deneyimi geliştirir. Ayrıca, kültürel ve toplumsal faktörler de renk algısında rol oynamaktadır. Geleneksel renk şemaları ve bunların modern tüketicilerin psikolojik algısı üzerindeki etkileri incelenmiştir (Xu, 2020:14). Farklı renk kombinasyonları, tüketicilerden farklı tepkiler ve tercihler ortaya çıkarabilir. Bu kültürel ve psikolojik etkilerin anlaşılması, tüketicileri etkili bir şekilde çekmek ve onlarla etkileşim kurmak için ürünlerin ve ortamların tasarımını bilgilendirebilir.

1.2.2.1 Renklerin Psikolojik Anlamları

Renklerin psikolojik anlamları, insanların duygusal ve zihinsel durumlarını etkileyebilen önemli bir faktördür. Renkler, bireyler üzerinde farklı hissiyatlar uyandırabilir ve çeşitli duygusal tepkilere yol açabilir. Renkler, iç mekanda küçük-büyük, alçak-yüksek, yakın-uzak gibi etkileri göstermek için kullanılabilir. Bu renkler mavi, yeşil, turuncu, mor, beyaz, sarı ve kırmızıdır.

Mavi renk insanlarda temizlik, rahatlık, huzur ve gevşeme hissi yaratır. Ayrıca düşünmeye, karar vermeye ve yaratıcı fikirler üretmeye yardımcı olur. Mavi her zaman soğukluk ile ilişkilendirilir ve sinirler üzerinde sakinleştirici bir etkiye sahiptir. Yeşil, gözler için dinlenme hissi sağlayan, rahatlık, huzur ve mutluluk getiren bir renktir. Yeşilin karakteri, içindeki sarı veya mavi miktarına bağlı olarak değişir. Turuncu, sarı ve kırmızının birleşimi olarak kırmızının parlaklığının en üst noktasında yer alır. Maksimum sıcaklık, aktif enerji ve güneşin aydınlatıcı gücü ile ilişkilendirilen bir renktir (Aslan, Aslan ve Atik, 2015:145).

Mor, sarının zıttı olarak bilinmeyenin ve gizliliğin rengidir. Eğer mor geniş bir alanı kaplıyorsa, biraz korkutucu görünebilir. Beyaz mutlak saflığı temsil eder. Soyut ve zeki olarak sembolize edilir. Sarı öncelikle neşe ve canlılık hissi verir. Ferahlatıcı bir etkisi vardır. Kırmızı kendine güveni teşvik eder ve enerji, güç ve tutkunun rengidir. Renk, mekan algısını etkiler ve mekanın işlevini ifade eder. Mekan öğeleri arasındaki algısal ilişkiler, pratik işlev, estetik işlev ve sembolik işlev tarafından tanımlanır. Farklı renklerdeki mekan öğeleri gözleyiciyi yanıltabilir, çünkü kırmızı, turuncu ve sarı renkler daha uzaktaymış gibi algılanırken, mavi, mor ve yeşil renkler daha yakınmış gibi algılanır.

Renklerin sıcak, koyu ve parlak olanları soğuk, açık ve mat olanlardan daha yakın algılanır. Renk, mekanın istenen atmosferini yansıtabilir, birlik ya da farklılığı ortaya koyabilir, eşyaları karakterize edebilir ve mekanın formunu tanımlayabilir (Aslan, Aslan ve Atik, 2015:146).

1.2.3. Malzeme

Malzeme, bir ürünün oluşturulmasında kullanılan madde veya maddeleri ifade eder. Her alanda olduğu gibi, malzemeler de zaman içinde gelişmiştir. Tanım aynı kalsa da, sanayileşme, geçmişte kullanılan sınırlı nitelikteki malzemelere kıyasla benzersiz özelliklere ve üretim tekniklerine sahip çok sayıda yeni malzemenin geliştirilmesine yol açmıştır (Göler, 2009:147).

Farklı malzemelerin bir iç mekanda bir araya getirilmesinin görsel etkisi, kimyasal, fiziksel ve mekanik özelliklerinin yanı sıra boyut, renk ve doku gibi benzersiz özelliklerine göre belirlenir. Malzeme özellikleri genişlik, derinlik ve parlaklık gibi görsel etkilerin yanı sıra soğukluk veya sıcaklık gibi algısal etkiler de yaratabilir. İç mekan yapımında yaygın olarak kullanılan malzemeler arasında doğal ve yapay taş, pişmiş toprak, doğal ve yapay ahşap, metal, plastik ve cam yer almaktadır. Her malzemenin mekan üzerinde benzersiz bir etkisi vardır. Birden fazla malzemenin kombinasyonu, özelliklerine ve kullanım amacına uygunluğuna göre belirlenir (Aslan, Aslan ve Atik, 2015:146).

Malzeme seçerken çeşitli kriterleri göz önünde bulundurmak önemlidir. Ayrıca, malzemelerin kullanım amaçları, nasıl algılandıkları, uyandırdıkları çağrışımlar ve duygular da dikkate alınmalıdır. Bunlar arasında malzemelerin sertlik, yoğunluk, su geçirmezlik ve gün ışığına dayanıklılık gibi teknik özelliklerinin yanı sıra parlaklık, pürüzsüzlük ve şeffaflık gibi duyusal özellikleri de yer almaktadır. Malzemeler fiziksel ve duyusal özelliklerini, ürünler malzemenin biçimini, kullanımını ve kullanıldığı ortamı, insanlar ise malzemeyi kullanan kişinin yaş, cinsiyet, kültür ve eğitim düzeyi gibi kişisel özelliklerini ifade etmektedir (Erçetin, Erdemir, 2021:59).

1.2.4. Doku

İç mekan tasarımında yüzeylerin dokusu, mekanın görsel algısını ve karakterini önemli ölçüde etkiler (Yener, 2000). 'Doku' terimi, aynı zamanda tekstilin Türkçe karşılığı olan 'dokuma' kelimesinden türetilmiştir (Göler, 2009:177).

Doku, bir nesnenin, maddenin ya da malzemenin dokunma ve görme duyularıyla algılanabilen fiziksel yüzey özellikleridir. Her doğal nesne, kendine özgü bir yüzey dokusuna sahiptir ve bu doku, nesnenin yapısal özelliklerinin belirlenmesinde önemli bir rol oynar. Yüzey dokusunun türü ne olursa olsun, parça ile bütün arasında bir ilişki kurulur ve bu da dokusal yapısal sistemlerin oluşmasına yol açar (Dokusanatatolyesi, 2021).

İnsanların dünyayı deneyimlemek için kullandıkları ilk duyu dokunma olsa da, büyüdükçe nesneler hakkında görme yoluyla da bilgi edinebilecekleri vurgulanmaktadır. Dokunun görsel algılanması iki şekilde sağlanır. **Görsel Doku:** Dokunun algılanmasında ve bölgesel renk değişiklikleri bunu etkileyebilir. İki boyutlu elemanlar doku gibi gözü etkileyen bir yüzey kalitesine sahip olarak algılansa da bu algı dokunsal değildir. **Dokunsal Dokunun Görsel Algısı:** Yüzeyde ışıklı ve gölgeli bölgeler oluşturan ışık dağılımından etkilenir. Bu bölgeler dokunun pürüzlülüğü tarafından oluşturulur ve aydınlatma koşullarından etkilenir. Ek olarak, yüzeyin rengi pürüzlülüğe ve aydınlatmaya bağlı olarak bölgesel olarak değişir. Bu tanımlamanın tamamen nesnel olduğunu ve herhangi bir öznel değerlendirme içermediğini belirtmek önemlidir. Dokunsal dokunun algılanması, zihinde depolanan önceki dokunsal deneyimlerden etkilenen yüzeye ilişkin görsel ve dokunsal bir izlenimin oluşmasını içerir (Göler, 2009:179).

Doku, mekanın görsel değerlerini büyük ölçüde etkilediği ve mekan ile malzeme arasındaki ilişkiyi karakterize ettiği için mimari mekanın algılanmasında önemli bir kavramdır. Malzemenin dokusu, mekana nasıl katılacağı konusunda önemli bir rol oynar. Malzemenin fiziksel özellikleri ve görsel değerleri, mekanı sınırlandırırken dokusu aracılığıyla kendi özel ifadesini bulur. Deneysel çalışmalar, belirli dokusal özelliklerin daha sıcak veya daha soğuk etkiler yaratabileceğini ve mekanın bir bütün olarak algılanmasını etkileyebileceğini belirlemiştir. Sert dokulu yüzeyler gerçekte olduklarından daha yakın algılanırken, yumuşak dokulu yüzeyler daha uzak olarak algılanmaktadır. Sonuç olarak, sert dokulu yüzeylere sahip mekanlar olduklarından daha küçük, yumuşak dokulu yüzeylere sahip mekanlar ise olduklarından daha büyük görünebilir. Bir mekandaki

aydınlık ve karanlık, hareket ve durağanlık, doku yoğunluğu ve seyrekliği gibi değerlerin düzenlenmesi insanlar üzerinde çeşitli etkilere neden olabilir. Bir mekandaki ışık, hareket ve doku yoğunluğu gibi değerlerin düzenlenmesi insan algısı üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Tasarımcılar bu unsurları manipüle ederek çeşitli etkiler yaratabilir ve mekanın algılanan amacını değiştirebilir (Göler, 2009:187).

1.2.5. Işık

Işık, cisimlerin ve renklerin görülmesini sağlayan bir fiziksel enerjidir. İnsanların ışığı algılaması, fiziksel uyarının yanı sıra duyum organı ve gözlemcinin öznel durumuyla da ilişkilidir. Bir mekanda veya sanat eserinde, mimar veya sanatçı tasarım elemanları olan malzeme, ışık ve renk gibi unsurları kullanarak istediği etkiyi yaratabilir. Işığın mimari mekanda biçime anlam ve ifade katmasında büyük bir rolü vardır. Daha küçük veya daha paralel bir ışık kaynağı, daha keskin gölgeler ve daha koyu alanlarla daha kontrastlı ışık üretecektir. Tersine, daha büyük veya daha dağınık bir ışık kaynağı daha şeffaf gölgelerle daha az kontrastlı ışık üretecektir. Parlak ve doğrudan ışık, yüksek aydınlatma kontrastı yaratarak dikkati belirli aydınlatılmış alanlara yönlendirebilir ve güçlü bir grafik yapı oluşturabilir. Aydınlatma, iç tasarımda biçim ve malzemeyle birlikte düşünülmesi gereken çok önemli bir unsurdur. Formların, malzemelerin ve renklerin algılanmasını önemli ölçüde etkileyebilir ve dikkatli aydınlatma tasarımının önemini vurgular. Işık ve gölgenin doğru kullanımı, üç boyutlu formlarda boyut farklılıkları ve ifade değişiklikleri gibi görsel efektler yaratabilir. Bu etkiler istenen görsel etkilerin elde edilmesine yardımcı olur, görsel çeşitlilik yaratır ve sanatsal bir anlayışa katkıda bulunur (Aslan, Aslan ve Atik, 2015:148). Şekil 8-10'da aydınlatma türlerine ilişkin çeşitli örnekler verilmektedir.

Şekil 8. Lamp83, Aydınlatma Kataloğu

https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/799518

Şekil 9. Bölgesel aydınlatma

https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/799518

Şekil 10. Doğal aydınlatma

https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/799518

1.3. İç Mekan Tasarımı ve Seramik İlişkisi

İç mekan tasarımı ve seramik ilişkisi, bir mekanın estetik görünümünü belirlerken önemli bir rol oynar. Seramik malzemeler, iç mekanların dekorasyonunda sıklıkla tercih edilen ve kullanımı yaygın olan malzemeler arasındadır. Duvar panellerinden zemin döşemelere, tezgahlardan lavabolara kadar birçok alanda seramik malzemelerin kullanımı, mekanın genel atmosferini belirler ve tarzını yansıtır. Renk, desen ve dokularıyla iç mekanlara farklı bir estetik katkı sağlayan seramikler, modern, minimal ya da klasik tarzda tasarlanmış mekanlarda da tercih edilen malzemeler arasındadır. Neolitik dönemden bu yana kullanılan seramik, kilden yapılmış çok yönlü bir malzemedir. Yerleşik hayata geçişle birlikte seramik üretimi artmış, bunun sonucunda çeşitli seramik aletler, çanak çömlekler, dini işlevleri olduğu varsayılan heykeller, tabletler ve mühürler ortaya çıkmıştır. Seramik eserler yaklaşık on bin yıl öncesine tarihlendirilebilir. Hem teknik özelliklere hem de estetik görünüme sahip hazır bir malzeme olarak, pişirilmiş kilden yapılan seramikler tarih boyunca erken mimari yapılarda kullanılmıştır (Çirkin, 2023:85).

Seramik, köklü özellikleri ve gelişen teknoloji sayesinde sanat, mimari ve mekan tasarımında yaygın olarak kullanılmaya başlanılmıştır. Tasarımların etkili bir bileşeni olmuştur. Mimari ve seramik arasındaki güçlü bağ günümüzde giderek daha belirgin hale gelmektedir. Endüstriyel gücün ve modern teknolojinin gelişmesiyle seramiğin

işlenebilirliği ve kullanım alanı artmıştır. Seramikler, tuğla ve kiremitlerin yanı sıra binaların karmaşık kısımları için de giderek daha fazla kullanılmıştır. Malzeme özellikleri açısından birçok avantaj sunmaları, onları yer ve duvar karolarının yanı sıra mutfak, banyo ve tuvaletlerdeki sıhhi tesisat için de popüler bir seçim haline getirmektedir. Son yıllarda seramiklerin renk, doku ve desenlerinde önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Seramiğin sadece bir yapı malzemesi olmadığını, aynı zamanda günlük hayatımızda da giderek artan bir rol oynadığını belirtmek önemlidir. Mekan tasarımı, estetik de dahil olmak üzere insan ihtiyaçlarına göre şekillendirilmelidir. Hem işlevsel hem de estetik amaçlara hizmet eden tamamlayıcı unsurlar mekan düzenlemelerine dahil edilmelidir (ekoyapidergisi, 2018).

Seramikler, diğer kaplama malzemelerine göre sahip oldukları önemli avantajlar nedeniyle inşaat sektöründe giderek önem kazanmaktadır. Yüksek korozyon direnci, maliyet etkinliği, çevre dostu olma ve yüksek hasar toleransı sunarlar. Ayrıca, seramikler mekanlardaki ısı kaybını azaltarak mimari kaplama da dahil olmak üzere çeşitli uygulamalar için popüler bir malzeme haline gelmektedir. Dayanıklılık, uzun ömürlülük, çeşitli renkler ve benzersiz bina kimlikleri gibi avantajlar sunarken aynı zamanda üretimde çok yönlülük sağlarlar (ekoyapidergisi, 2018).

İKİNCİ BÖLÜM

İÇ MEKAN TASARIMLARINDA KULLANILAN SERAMİK SEPERASYONLAR

İKİNCİ BÖLÜM

İÇ MEKAN TASARIMLARINDA KULLANILAN SERAMİK SEPERASYONLAR

2.1. Seperasyonun Tanımı

Seperasyon iç tasarımda ayırma, farklı alanlar ve bölgeler oluşturmak için bir oda veya bina içindeki alanın bölünmesi ya da bölümlenmesi anlamına gelir. Farklı işlevsel alanları düzenlemeye ve tanımlamaya, mahremiyet sağlamaya ve görsel ilgi yaratmaya yardımcı olduğu için iç tasarımın önemli bir yönüdür. İç tasarımda ayırma için kullanılabilecek çeşitli yöntemler ve malzemeler vardır. Yaygın yaklaşımlardan biri, daha geniş bir alan içinde ayrı alanlar oluşturmak için hareketli veya sabit olabilen ekranların veya seperasyonların kullanılmasıdır. Eskiden bu seperasyonlara paravan denilirdi. Bu paravanlar ahşap, metal, cam, seramik veya kumaş gibi çeşitli malzemelerden yapılabilir ve mekanın genel estetiğini tamamlamak için farklı stillerde tasarlanabilir. İç mekan tasarımında bir başka ayırma yöntemi de farklı alanları tanımlamak için farklı zemin kaplamalarının veya seviyelerinin kullanılmasıdır (Godsey, 2017:247).

2.2. Seperasyonun Tarihi Teknik ve Gelişimi

Japonya'da "Byobu" olarak da bilinen dekoratif katlanır perde, ilk olarak yaklaşık M.Ö. 206'dan M.S. 220'ye kadar süren Chou Hanedanlığı'nın son dönemlerinde Çinliler tarafından icat edilmiştir. Ancak, perdenin Japonya'ya tanıtılması sekizinci yüzyılda gerçekleşmiştir. İlginç bir şekilde, Japonlar katlanır perdeyi o kadar benimsemişlerdir ki, Çin'den ziyade Japonya ile daha yakından ilişkilendirilir hale gelmiştir. Çin katlanır perdesi genellikle kötü inşa edilmiş olup deri ya da kumaş kayışlarla birbirine tutturulan ayrı panellerden oluşuyordu. Bu perdeler ağırdı ve öncelikle mahremiyet sağlamak ve bir oda içindeki hava, alan ve ışık akışını kontrol etmek için kullanılıyordu (Christensen, 1992:1-2).

Şekil 11. Byobu Roganzu (Sazlıklar ve Yaban Kazları) Shuko Kumashiro

https://japanobjects.com/features/byobu

"Byobu" esneklik, hareketlilik ve pratiklik için özel olarak tasarlanmıştır. Çin ekranlarına kıyasla daha hafif, daha güçlü ve boyut olarak biraz daha küçüktü. Byobu perdesinin panelleri kağıt, kumaş, bambu ya da kamış gibi malzemelerden yapılabiliyordu (Komanecky, 1984:15). 1573'ten 1868'e kadar olan dönemde, kağıt üzerine resim veya kaligrafi içeren altı panelli paravanlar Japonya'da oldukça popülerdi. Bu eğilim Edo döneminde (1600-1868) de devam etmiş ve sadece aristokrat ve samuray haneleri değil, daha düşük sosyal statüdeki bireyler de bu paravanları satın alabilmiştir. Tek, çift ve dört panelli ekranlar daha yaygın olarak kullanılırken, bunlar genellikle doğum gibi çeşitli törenler sırasında sergilenirdi. Bu paravanlar genellikle turna ve kaplumbağa mürekkep resimleriyle süslenirdi. Budistler ise paravanlarda kaligrafi kullanırlardı. İlginç bir şekilde,

bir ölüm durumunda, yas tutmanın sembolik bir temsili olarak paravanlar baş aşağı çevrilirdi (Christensen, 1992:1-2).

Şekil 12. Japon İki Panelli Paravan: Turnalar ve Kaplumbağalar

https://nagaantiques.com/product/japanese-two-panel-screen-amorous-cranes-and-turtles/

Buna karşılık, "Tsuitate" olarak bilinen geleneksel Japon ev perdesi, bir taban üzerine yerleştirilmiş tek bir dikey paneldi. Hem mekanı gizleme hem de görsel olarak zenginleştirme işlevi görmüş ve iç ya da dış mekanlarda kullanılmıştır. Japon perdesinin panelleri kağıt, kumaş, kamış, ahşap, bambu veya tel örgü gibi çeşitli malzemelerden yapılabiliyordu. Perdenin tasarımı ve imgeleri ziyaretçilere sahibinin zenginliği, statüsü,

devam eden törenleri ya da kutlanan mevsimler hakkında bilgi verirdi (Christensen, 1992:1).

Şekil 13. Shoji perdesi (tsuitate)

https://joinerynotebook.blogspot.com/2011/09/tsuitate.html

Japonya'da paravanların yaygınlaşması, ticaret ve kültürel etkileşimler nedeniyle dünyanın diğer bölgelerine de yayılmıştır. 1614 yılında İngiliz gemisi "Clove", "Byobu" olarak bilinen katlanabilir perdeleri de içeren çeşitli Japon mallarını taşımıştır (Komanecky, 1984:18). Paravanların İngiltere'de ortaya çıkması, daha sonra Hollanda, İtalya ve Fransa da dahil olmak üzere diğer bazı Avrupa ülkelerinde de kullanılmasına yol açmıştır. Her ülkenin kendi perde dekorasyon tercihleri vardı ve genellikle birbirlerinden ilham almıştır. Watteau, Boucher, Huet ve Lancet gibi ünlü sanatçılar Fransa'da paravanlar tasarlamak üzere görevlendirilmiştir. Paravanlar karmaşık resimlere sahipti ve son derece dekoratifti. Fransız tarzı paravan tasarımları sofistike ve zarif olmalarıyla biliniyordu. 18. yüzyılda, kırsal ve av sahnelerini tasvir eden iğne işi paravanlar İngiltere'de popüler hale geldi. Genellikle nakış teknikleri kullanılarak hazırlanan katlanır paravanlar, zanaatkar işçiliğinin başyapıtlarıydı. (Christensen, 1992:2).

Şekil 14. Jean Antoine Watteau 1684-1721, beş panel boyalı deri paravan

https://www.westlandlondon.com/antiques/decorativeitems/furniture/view/9236.asp

Amerika'daki katlanır paravanlar, Avrupalı benzerlerinden ilham alan farklı bir gelişim tarihine sahiptir. Genç bir ulus olan Amerika, 19. yüzyılın sonlarına kadar perde yapmaya başlamamıştır ve o zaman bile Avrupa stillerine büyük ölçüde güvenmiştir. Bu paravanlar başlangıçta rüzgarı önlemek için kullanıldığından ve genellikle resimlerle süslendiğinden, Doğu paravanlarının Amerikan paravan tercihleri üzerindeki etkisi açıktır (Christensen, 1992:3).

2.3. Seperasyonun Kullanıldığı Yerler

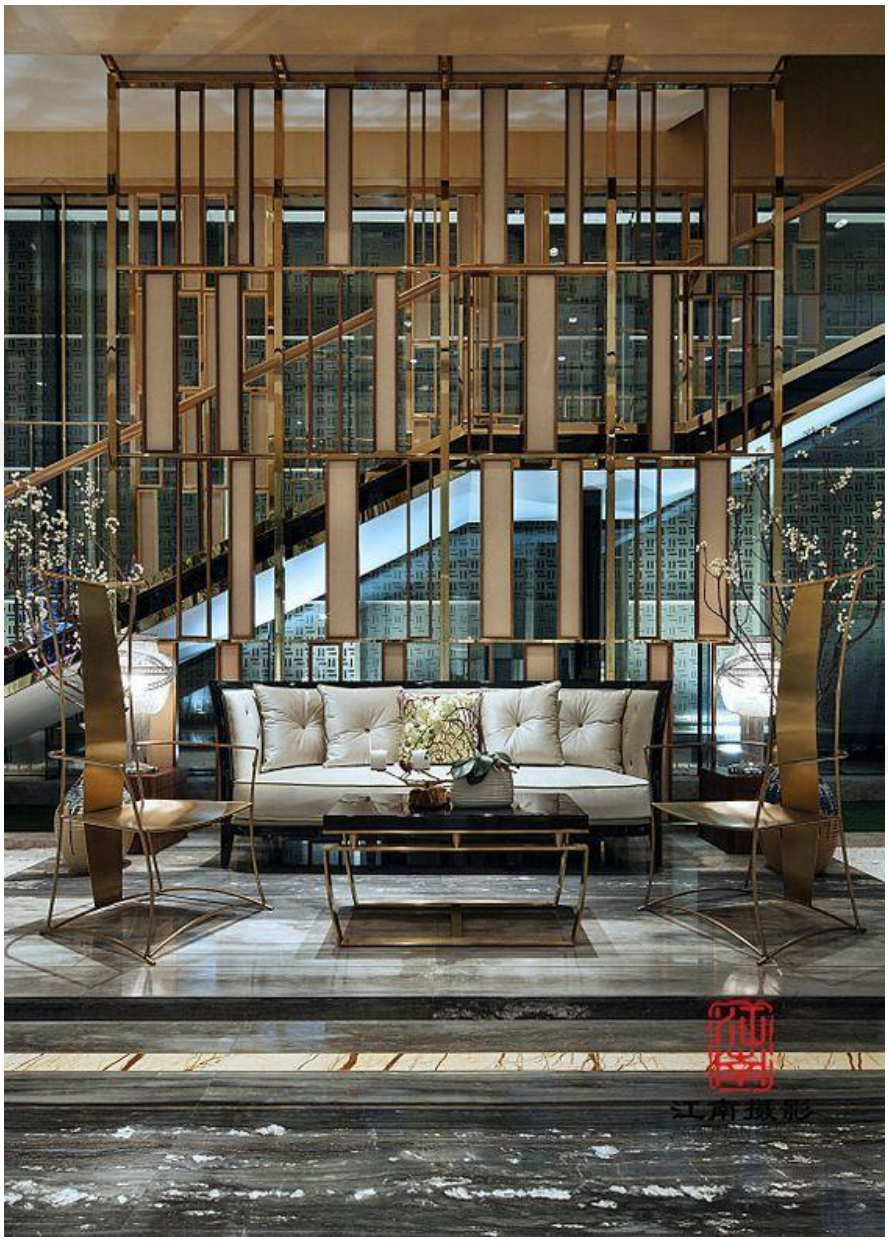
2.3.1. Oteller

Seperasyon, konaklama endüstrisinde çok önemli bir rol oynar ve mahremiyet yaratmak, alanı tanımlamak, gürültü seviyelerini azaltmak gibi çeşitli işlevlere hizmet eder. Seperasyon, konukları ayırmanın ve VIP'ler için mahremiyet sağlamanın yanı sıra, bagajları veya diğer eşyaları geçici olarak saklamak için de kullanılabilir.

Otellerde, seperasyonlar çeşitli uygulamalara sahiptir ve genel misafir deneyimine katkıda bulunabilir. Kullanılabilecekleri alanlardan biri de otel odalarının tasarımı ve yönetimidir. Seperasyonların uygulanması, otel odası yönetim sistemlerinin verimliliğini ve doğruluğunu artırabilir (Wei, 2019:956). Çalışmalar, oda kalitesi ve konumu gibi özelliklerin otel endüstrisinde oda fiyatlandırmasının önemli belirleyicileri olduğunu göstermiştir (Zhang, Ye ve Law, 2011:976). Seperasyon varlığı, odaya değer katan ve fiyatlandırma kararlarını etkileyebilen bir özellik olarak düşünülebilir. Örneğin, seperasyon kullanımı bir oda içinde ayrı alanlar yaratarak daha fazla mahremiyet ve oda kullanımında esneklik sağlayabilir. Bu ek işlevsellik daha yüksek bir oda fiyatını etkileyebilir. Araştırmalar, daha geniş bir oda alanı, ücretsiz hizmetler ve daha sessiz bir odanın otel misafirleri için evrensel olarak istenen özellikler olduğunu göstermiştir (Masiero, Heo ve Pan, 2015:122). Seperasyon varlığı, ek alan ve mahremiyet sağlayarak bu misafir tercihlerinin karşılanmasına katkıda bulunabilir.

Ayrıca, seperasyon bir mekanın genel estetiğine katkıda bulunarak bir stil ve zarafet dokunuşu ekleyebilir. Günümüzde, ister kumaş seperasyonlarla daha yumuşak bir görünüm isterse sert ahşap veya metal seperasyonlarla modern/endüstriyel bir tarz olsun, bir işletmenin estetiğine uyacak şekilde uyarlanabilen çeşitli seperasyonlar mevcuttur. Bu

çok yönlülük, işletmelerin marka imajlarına ve genel tasarım konseptlerine uygun seperasyon seçmelerine olanak tanır (Why Room Dividers Are Effective in the Hospitality Industry).

Şekil 15. Otel tipi seperasyon örneği

https://tr.pinterest.com/pin/281543710066226/

2.3.2. Restoranlar

Bir restoranda seperasyon kullanılması da müşteri memnuniyetinin artmasına katkıda bulunur. Ayrı alanlar yaratarak müşteriler için mahremiyet ve ayrıcalık hissi sağlar. Bu da müşterilerin kendilerini daha rahat ve konforlu hissetmelerini sağlayarak daha keyifli bir yemek deneyimine yol açar (Edwards ve Gustafsson, 2008). Bu seperasyonlar restorandaki gürültü seviyelerini azaltmaya yardımcı olarak daha sessiz ve huzurlu bir ortam yaratabilir (Lindborg, 2015:48). Bu, özellikle daha sessiz bir yemek deneyimi tercih eden veya diğer masalardan gelen gürültüden rahatsız olmadan sohbet etmek isteyen müşteriler için faydalı olabilir.

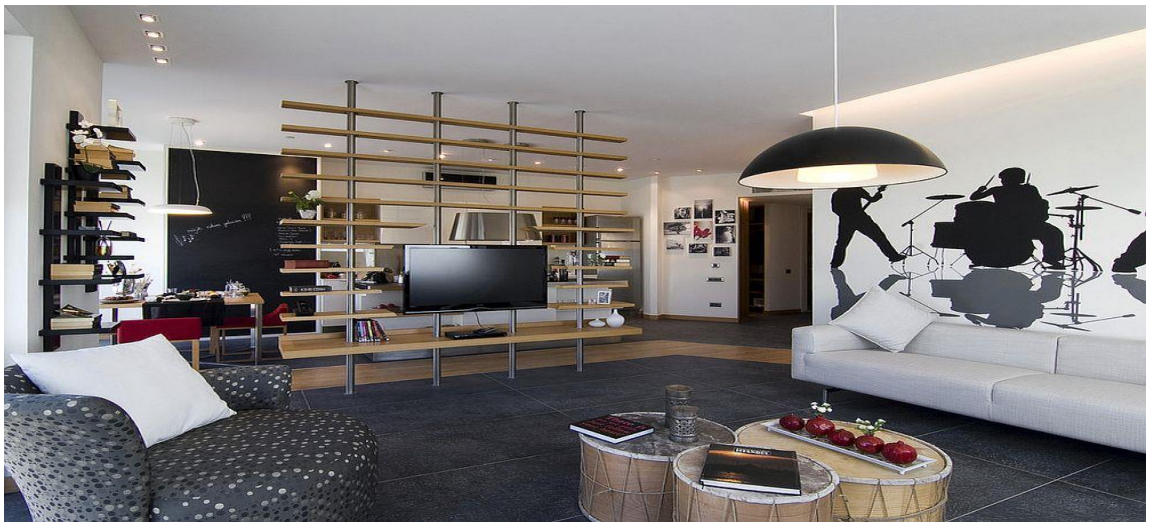

Şekil 16. Circa restaurant

https://tr.pinterest.com/pin/433401164111399202/

2.3.3. Ev İçinde Kullanımı

Seperasyon, bir ev içinde ayrı alanlar yaratmak için popüler bir çözümdür. Esneklik ve çok yönlülük sunarak ev sahiplerinin yaşam alanlarını kendi ihtiyaç ve tercihlerine göre özelleştirmelerine olanak tanır. İster özel bir çalışma alanı oluşturmak, ister büyük bir odayı daha küçük alanlara bölmek ya da sadece dekoratif bir unsur eklemek için olsun, her eve pratik ve şık bir katkı sağlayabilir. Kullanırken göz önünde bulundurulması gereken önemli bir husus, mekanın genel tasarımı, estetiği ve atmosferi üzerindeki etkileridir (Miwa ve Hanyu, 2006:486).

Şekil 17. Neslihan Pekcan'ın medya ünitesini seperasyona dönüştüren tasarım

https://www.decoist.com/room-dividers-living-space/

Seperasyon kullanımı da dahil olmak üzere bir odanın şekli ve boyutu ferahlığı etkilemektedir. Örneğin, seperasyonla bölünmüş uzun, dar alanlar daha geniş, açık alanlara kıyasla daha az ferah görünebilir. Bu, seperasyonları seçerken ve yerleştirirken bir odanın boyutlarını ve oranlarını göz önünde bulundurmanın önemini vurgulamaktadır. Bir evde seperasyonlar kullanılırken dikkat edilmesi gereken bir diğer husus da iç mekan hava kalitesi üzerindeki etkileridir. Ev tozu endotoksin seviyeleri üzerine yapılan bir çalışmada endotoksin konsantrasyonlarının aile odası, mutfak ve yatak odası dahil olmak üzere bir evdeki farklı odalar arasında orta derecede ilişkili olduğunu bulmuştur (Abraham, vd,

2005:1516). Bu durum, seperasyonların hava kirleticilerini tamamen izole edemeyebileceğini ve sağlıklı bir iç ortam sağlamak için uygun havalandırma ve temizlik önlemlerinin alınması gerektiğini göstermektedir. Ayrıca, seperasyon kullanımının hane içinde sosyal etkileri de olabilir. Yapılan araştırmada, COVID-19 salgını sırasında kadınların rollerini araştırmış ve seperasyon farklı aile üyeleri için ayrı alanlar yaratırken aynı zamanda yoğun iletişime izin verdiğini tespit etmiştir (Napsiah, vd, 2021:480). Seperasyon seçerken ve kullanırken estetik, boyutlar, iç mekan hava kalitesi ve evin özel ihtiyaçları ve dinamikleri gibi faktörleri göz önünde bulundurmak önemlidir.

2.3.4. Hastaneler

Seperasyonlar hastanelerde mahremiyet sağlayan ve hastalar için ayrı alanlar yaratan önemli bir özelliktir. Bu alanların kullanımı, personel ve hasta deneyimi, güvenlik ve maliyetler üzerindeki etkilerini araştıran çalışmalarla sağlık hizmeti ortamlarında ilgi çeken bir konu olmuştur. Bir çalışma, hastaların üçte ikisinin tek kişilik odaları tercih ettiğini, konfor ve kontrolün izolasyon hissi gibi dezavantajlardan daha ağır bastığını ortaya koymuştur. Bu durum, hastalara mahremiyet ve kişisel alan seçeneği sunmanın önemini vurgulamaktadır. Mahremiyet, hastanelerde hasta saygınlığının çok önemli bir yönüdür. Ortak oda durumlarında, hasta mahremiyetini korumak zor olabilir (Maben, vd, 2015:243). Paylaşılan odalarda bireysel alanlar yaratarak bu sorunun ele alınmasına yardımcı olabilir ve hastaların mahremiyetlerini korumalarına olanak tanır. Ayrıca, daha sessiz ve huzurlu bir ortama katkıda bulunabilir, bu da hastanın refahı ve iyileşmesi için gereklidir.

Şekil 18. Mobi Antibakteriyel Seperasyon, İngiltere Go Displays

https://www.go-displays.co.uk/Mobi-Antibacterial-Room-Dividers.html

Seperasyonlar, COVID-19 pandemisiyle mücadelede önemli bir araç haline gelmiştir. Bu seperasyonlar, ayrı alanlar oluşturmak ve bulaşma riskini en aza indirmek için hastaneler de dahil olmak üzere çeşitli ortamlarda kullanılmaktadır. Bir çalışmada, COVID-19 hastaları için ortak oda ve tek kişilik oda kullanımının uygulanabilirliği karşılaştırılmıştır. Bulgular, bulaşmayı artırma potansiyeli nedeniyle ortak oda kullanımının uygun olmayabileceğini göstermiştir. Bu durum, bireysel alanlar yaratmak ve virüsün yayılma riskini azaltmak için seperasyon kullanılmasının önemini vurgulamaktadır (Hyun, vd, 2020:2061-2062).

Sağlık hizmetleri ortamında, seperasyonlar pandemi sırasında hastane kapasitesinin genişletilmesinde özellikle yararlı olmuştur. COVID-19 vakalarındaki artışla

birlikte, hastaneler hastaları barındırma ve uygun mesafe önlemlerini sürdürme konusunda zorluklarla karşılaşmıştır. Seperasyon kullanımı, hastanelerin ek alanlar yaratmasına ve hastaları etkili bir şekilde ayırmasına olanak sağlamıştır. Bu, virüsün sağlık tesislerinde yayılmasını önlemede ve hem hastaların hem de sağlık çalışanlarının güvenliğini sağlamada çok önemli olmuştur. Seperasyonlar, COVID-19'lu asemptomatik annelerden doğan bebeklerin odaya yerleştirilmesini kolaylaştırmada da rol oynamıştır. Bu bağlamda odaya yerleştirmenin etkisini inceleyen bir çalışmada araştırmacılar, seperasyonların anneden bulaşma riskini en aza indirirken yenidoğanlar için güvenli bir ortam yaratmada etkili olduğunu bulmuşlardır. Bu yaklaşım, virüsün yayılmasını önlemek için gerekli önlemlerin alınmasını sağlarken, anneler ve bebekler arasında bağ kurulmasına da olanak tanımıştır (Kest, vd, 2020:60-61). Pandemi devam ettikçe, seperasyonların kullanımı virüsün yayılmasını önlemede önemli bir strateji olmaya devam edecektir.

Şekil 19. Hasta bakımı için mobil gizlilik ekranları

https://silentiascreen.com/us/knowledge/mobile-privacy-screens/

2.3.5. Ofisler

Seperasyonlar, ofis tasarımında önemli bir unsurdur ve daha büyük bir çalışma alanı içinde ayrı alanlar oluşturmak için pratik bir çözüm sağlar. Ofislerde seperasyon kullanımı, iş tatmini, sağlık, refah, üretkenlik ve çevresel faktörler gibi çeşitli yönlere odaklanan araştırmalarla kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Yapılan bir çalışmada geleneksel ofis tasarımları ile açık ofis tasarımları karşılaştırılmış ve ofis mahremiyeti ve gürültü seviyeleri de dahil olmak üzere küçük ölçekli özelliklerin çalışanların çalışma ortamlarından duydukları memnuniyeti önemli ölçüde etkilediği bulunmuştur. Bu durum, seperasyonları daha özel ve rahat bir çalışma alanı yaratmada önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir (Brennan, Chugh ve Kline, 2002:293).

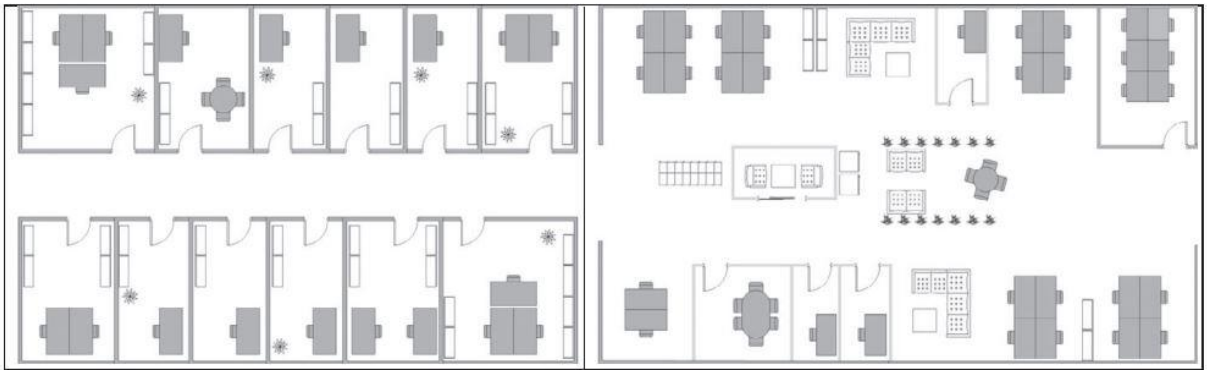
Şekil 20. Bitki ve hareketli metal panellerden oluşan ofis seperatörü

https://www.flickr.com/photos/idividewalls/8350594222

Yapılan bir başka çalışmada, ofis tipinin çalışanların sağlık durumu ve iş tatmini üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Mimari ve işlevsel özelliklerle tanımlanan farklı ofis kurulumlarının çalışanların refahı üzerinde farklı etkileri olduğunu bulmuştur. Bu durum, çalışan memnuniyetini ve sağlığını optimize etmek için seperasyon tasarımının ve yerleştirilmesinin dikkatle değerlendirilmesinin önemini vurgulamaktadır (Danielsson ve Bodin, 2008:652).

Roelofsen, ofis ortamları ile çalışan performansı arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Çalışma, özellikle termal koşullara vurgu yaparak rahat ve üretken bir çalışma ortamı yaratma ihtiyacını vurgulamıştır (Roelofsen, 2002:249). Seperasyonlar, üretkenliği artıran iyi tasarlanmış bir ofis alanı yaratılmasına katkıda bulunabilir. Üretkenliğin yanı sıra çalışanlar arasındaki iletişim ve işbirliğini de etkileyebilir. Seperasyonlarla kolaylaştırılan ortak faaliyete dayalı çalışma alanlarının, iletişimi ve işbirliğini teşvik ederek verimliliğin artmasına ve maliyetlerin azalmasına yol açabileceğini bulmuştur (Brunia, Been ve Voordt, 2016:41).

Ofis tasarımı ve seperasyon psikolojik etkisi Iris De Been ve Marion Beijer tarafından araştırılmıştır. “The infuence of office type on satisfaction and perceived productivity support” adlı çalışmada ofis tipinin çalışanların memnuniyetini ve algılanan üretkenlik desteğini önemli ölçüde etkilediğini bulmuşlardır. Bu durum, seperasyon stratejik olarak yerleştirilmesinin daha olumlu bir çalışma ortamına katkıda bulunabileceğini göstermektedir (Been ve Beijer, 2014:145).

Şekil 21. Sol tarafta bireysel ve paylaşımlı oda ofis ortamı varken, sağ tarafta esnek ofis ortamı bulunmaktadır.

https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JFM-02-2013-0011/full/html?skipTracking=true

"Yüksek ve Düşük Performanslı İşyerlerinde Çalışan Memnuniyeti ve Algılanan Verimlilik Arasındaki Farklar" araştırmasında çalışan memnuniyeti ve algılanan üretkenlik (Göçer, vd, 2019) incelenmiştir. Çalışma, iyi tasarlanmış bir ofiste mekansal tasarımın ve bireysel alanın önemini vurgulamıştır. Bölmeler, çalışanlara kişisel kontrol ve mahremiyet duygusu sağlayarak memnuniyetlerini ve üretkenliklerini artırabilir. (Göçer, vd, 2019:8). Bölmeler ofis alanları tasarlanırken doğal aydınlatma gibi çevresel faktörler de göz önünde bulundurulabilir. Wang ve Boubekri, güneş ışığı alan bir çalışma alanı yaratmak için tasarım sürecine bilişsel, ruh hali ve tercih değerlendirmelerinin dahil edilmesini önermiştir. Bölmeler, doğal ışık dağılımını optimize etmek ve görsel olarak çekici ve uyarıcı bir ortam yaratmak için stratejik olarak yerleştirilebilir (Wang ve Boubekri, 2010:14).

2.3.6. Eğitim Alanında

Seperasyonlar, yenilikçi ve ilgi çekici öğrenme ortamları yaratmak için eğitim alanında giderek daha fazla kullanılmaktadır. Bunun bir örneği, teknoloji açısından zengin deneysel işbirlikçi sınıfların kullanılmasıdır. Bu sınıflar öğrenciler arasında işbirliğini ve aktif öğrenmeyi kolaylaştırmak için tasarlanmıştır. Bu sınıflardaki seperasyon, grup

çalışmaları ve bireysel çalışmalar için kullanılabilir. Öğrencilerin odaklanmış ve üretken bir şekilde çalışmasına olanak tanır (Salter, vd, 2013:808).

Şekil 22. Bir sınıfın seperasyonla bölünmüş hali

https://www.screenflex.com/room-divider-ideas-for-your-classroom/

Seperasyonların eğitimdeki bir diğer uygulaması da kaçış odalarının sınıf ortamına dahil edilmesidir. Kaçış odaları, katılımcıların kilitli bir odadan "kaçmak" için bulmacaları çözmelerini ve zorlukları tamamlamalarını gerektiren sürükleyici ve etkileşimli deneyimlerdir. Eğitimciler, seperasyonları kullanarak sınıf içinde farklı odaları veya ortamları simüle eden ayrı alanlar oluşturabilir ve kaçış odası deneyiminin sürükleyici doğasını geliştirebilir. Bu yaklaşımın öğrenciler arasında eleştirel düşünme, problem çözme becerileri ve ekip çalışmasını teşvik etmede etkili olduğu görülmüştür (Veldkamp,

vd, 2020:4). Bu, öğrenme hedefleri ve müfredatla uyumlu bulmacalar ve zorluklar tasarlamanın yanı sıra öğrenci geri bildirimlerine dayalı olarak kaçış odasını değerlendirmeyi ve iyileştirmeyi de içerir (Eukel ve Morrell, 2020:3). Öğrenme alanlarının fiziksel düzeni, öğrencilerin öğrenme çıktıları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Sınıflar gibi örgün öğrenme ortamları öğrenci katılımını, motivasyonunu ve genel öğrenme deneyimini etkileyebilir. Eğitimciler, seperasyonları stratejik olarak kullanarak farklı öğretme ve öğrenme tarzlarına hitap eden esnek ve uyarlanabilir öğrenme alanları yaratabilirler. Bu, öğrenci katılımını ve işbirliğini artırmanın yanı sıra öğrenme ortamında bir sahiplenme ve aidiyet duygusu yaratabilir (Brooks, 2010:721).

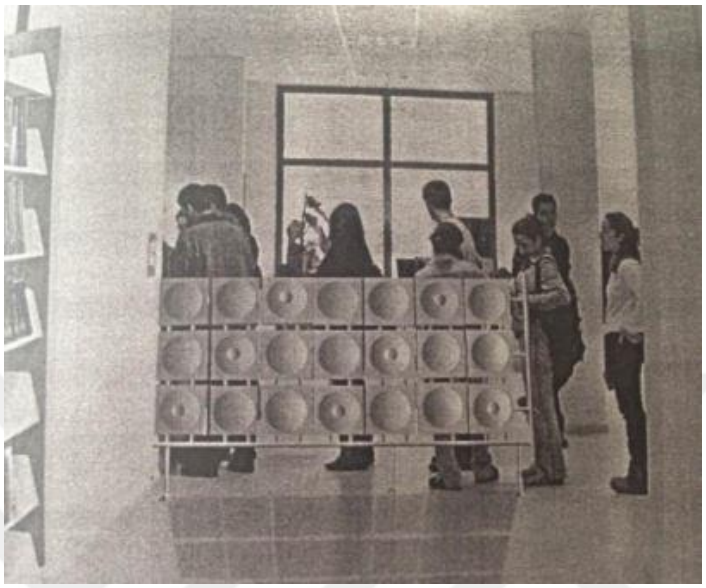
2.4. Seramik Seperasyon Örnekleri

Seramik seperasyonları diğer seperasyonlardan ayıran en önemli özelliği kolay bir şekilde çoğaltılabiliyor olmasıdır. Modülerlik, farklı modüllerin özel gereksinimlere göre kolayca birleştirilebilmesi ve yeniden düzenlenebilmesi sayesinde ayırma sistemlerinin daha kolay özelleştirilebilmesini sağlar. Modüler seramik bileşenlerin kullanımı, parçaların kolay bakımını ve değiştirilmesini sağlar. Bu sayede uzun vadede daha az arıza süresi ve maliyet tasarrufu sağlar. Seramik malzemeler sağlamlıkları aşınma ve yıpranmaya karşı dirençleriyle bilinir, bu da onları zaman testine dayanması gereken seperasyonlar için ideal bir seçim haline getirir. Modüler tasarımlar sınırlı sayıda çıkar bunun nedeni malzemenin kullanımının kısıtlığından dolayı olmasıdır. Ayrıca teknikler ve teknoloji geliştikçe seramik seperasyonlar daha ayrıntılı ve dekoratif hale gelmiştir. Modern seramik seperasyonlar çok çeşitli malzemeler birlikte kullanılarak üretilmektedir ve gelenekselden çağdaş olana kadar çeşitli stillerde bulunabilmektedir.

Seramik malzemesi ile yapılan çalışmalarda Burcu Özer, Eva Zeisel, Jale Özbahar Pekdemir, Patricia Urquiola, Peter Lane ve Saadet Pınar İçemer gibi sanatçıların çalışmaları literatürde yer almaktadır. Bu çalışma mekana göre özel tasarlanmış tasarımların yanı sıra fonksiyonelliği de içerisinde barındıran özellikleri ile alana katkı sağlayacaktır.

Burcu Özer Hacettepe üniversitesinde “İç Mekan Düzenlemelerinde Modüler Seramik Ayırma” başlıklı yüksek lisans tezini 2003 yılında tamamlamıştır. Modüler mekan seperasyonların tasarımında kare, üçgen ve daire gibi temel geometrik şekillerin kullanımını araştırmaktadır. Bu seperasyonların oluşturulma süreci, öncelikle çekirdek

parçanın alçı torna kullanılarak şekillendirilmesini ve ardından birimlerin dört parçalı bir kalıba dökülmesini içermektedir. Üniteler daha sonra ilk pişirim için 1040°C'de ve sır pişirimi için 1020°C'de pişirilmiştir (Özer'den aktaran İçemer , 2015:76).

Şekil 23. Burcu ÖZER "1. Modüler Uygulama" isimli çalışması

Özer'den aktaran İçemer , 2015:76

Eva Zeisel, endüstriyel ürünler alanındaki yenilikçi ve ikonik tasarımlarıyla uluslararası tanınırlık kazanmış, Macaristan doğumlu bir endüstriyel tasarımcıdır. Zeisel, 105 yıllık yaşamı boyunca benzersiz ve etkili tasarımlarıyla tasarım dünyasında kalıcı bir etki bırakmıştır.

Şekil 24. Eva Zeisel, Dimple Spindel kilimi ile

https://www.themagazineantiques.com/article/the-rug-company-debuts-designs-by-eva-zeisel/

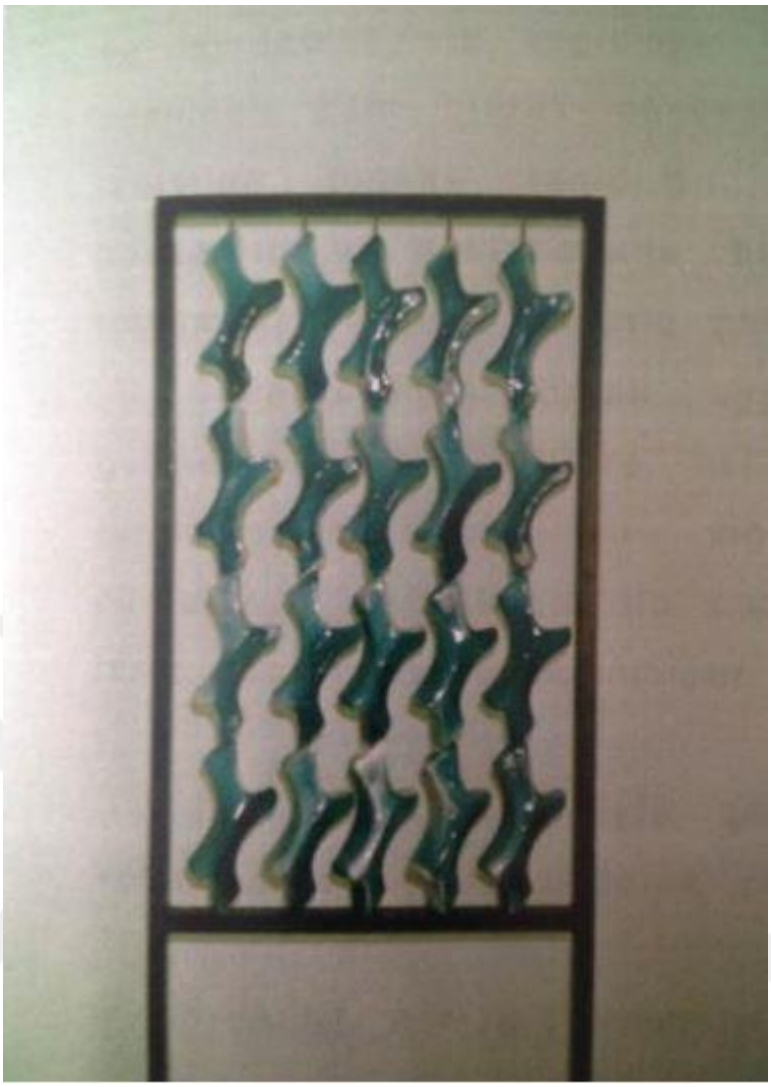
Eva Zeisel'in en tanınmış eserlerinden biri, form ve estetik konusundaki ustalığını sergileyen seramik bir parça olan Belly Button'dur. Button'un tasarımı, bir kadın vücudunu anımsatan kıvrımlı bir şekil oluşturmak üzere bir araya gelen tekrar eden birimlerle karakterize edilmiştir. Bu tasarım tercihi Zeisel'in organik formlara olan hayranlığını ve eserlerine duygusallık katma becerisini yansıtmaktadır (National Museum of Women in the Arts, 2015).

Şekil 25. Zeisel'in "Göbek Düğmesi Seperasyon" prototipi 1957.

https://cfileonline.org/eva-zeisel-contemporary-ceramics-cfile/

Jale Özbahar Pekdemir'in "Yüksek Pişirimde Seramik Ayırma Modülleri" başlıklı yüksek lisans tezinde sanatçı, çalışma konusu olarak yüksek pişirimli seramikleri seçmiş ve çeşitli Seperasyon örnekleri oluşturmuştur. Sanatçının kendi ifadesi ile "İnsansız mekan düşünülememesi nedeni ile modüllerimde çıkış noktası olarak insanı ele aldığım "Çığlık" isimli çalışmamda; iç içe girmiş, karmaşıklaşmış toplumumuz içinde kendisini kaybetme noktasına gelmiş insanlarımızın yaşamı sergilenmiştir." demektedir. Pekdemir, "Çığlık" ve "İnsanlar" başlıklı her iki çalışmasında da modern dünyada çağdaş bireylerin mücadelelerini ele alır. Alçı kalıp tekniği kullanılarak üretilen modüller, sır uygulamasının ardından 1250 °C sıcaklıkta pişirilmiştir (Pekdemir'den aktaran İçemer, 2015:75).

Şekil 26. Jale Özdemir Pekdemir’in “Çığlık” adlı çalışması

https://openaccess.hacettepe.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11655/2368/2d63bac8-b84b-45ea-9cd3-1186d9f29d88.pdf?sequence=1

Pekdemir'in "Çığlık" ve "İnsanlar" adlı çalışmaları, çağdaş insan varoluşunun zorluklarını ve karmaşıklıklarını araştırıyor. Sanatçı, seramik ayırma modüllerini kullanarak modern toplumda bireylerin yaşadığı parçalanma ve kopukluğu görsel olarak temsil ediyor. Yüksek derecede pişirim süreci ve sır uygulaması, modüllerin görsel etkisini daha da artırarak esere derinlik ve karmaşıklık katıyor. Pekdemir'in çalışmaları, modern dünyanın hızlı değişimleri ve karmaşıklıkları karşısında bireylerin mücadeleleri ve

dayanıklılıkları üzerine bir yansıma işlevi görüyor (Pekdemir'den aktaran İçemer, 2015:75).

Şekil 27. Jale Özdemir Pekdemir'in "İnsanlar" adlı çalışması

https://openaccess.hacettepe.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11655/2368/2d63bac8-b84b-45ea-9cd3-1186d9f29d88.pdf?sequence=1

Patricia Urquiola, yenilikçi ve çağdaş tasarımlarıyla tanınan ünlü bir İspanyol-İtalyan mimar ve tasarımcıdır. Tasarımlarında sıklıkla modüler unsurlara yer vererek esneklik ve kişiselleştirmeye olanak tanır. "By-Side" bölme, onun modüler yaklaşımının en

iyi örneğidir. "By-Side" bölme, birden fazla ünitenin yatay ve dikey olarak birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Bu modüler tasarım, panel sayısının kolayca artırılmasına veya azaltılmasına olanak tanıyarak boyut ve konfigürasyon açısından esneklik sağlamaktadır. Panellerin ön tarafı mozaikle kaplanırken, arka tarafta renkli cam ve aynalar yer alır. Bu malzeme kombinasyonu görsel ilgi uyandırmakta ve bölmenin genel estetik çekiciliğini artırmaktadır (Fondazione Bisazza, 2020).

Şekil 28. Patricia Urquiola

https://www.fondazionebisazza.it/en/projects/patricia-urquiola/by-side/

"By-Side" bölmenin dikkate değer bir özelliği de hareketli yapısıdır. Bu, bölmenin istenen bir hat boyunca yükseltilmesine olanak tanır ve bölmeye kavisli bir siluet kazandırır. Bölmenin yüksekliğini ve şeklini ayarlama yeteneği çok yönlülük katar ve farklı mekansal konfigürasyonların oluşturulmasına izin verir. Ayrıca, tasarımın modüler yapısı, dolu ve boş alanlar arasında bir ilişki kurulmasına izin vererek görsel olarak ilginç ve dinamik bir kompozisyon yaratır. Panellerin montajı, tek tek parçaların bir araya gelerek daha büyük bir resim oluşturduğu bir "puzzle" mantığı izlemektedir. Bu yaklaşım,

kullanıcılar istedikleri kompozisyonu oluşturmak için farklı düzenlemeler ve konfigürasyonlar deneyebildiklerinden, tasarıma bir oyunculuk ve yaratıcılık unsuru katmaktadır.

Şekil 29. By Side Patricia Urquiola

https://artsupp.com/en/artists/patricia-urquiola/by-side

Peter Lane, New York'taki Doğal Tarih Müzesi'nde insanlığın kökenlerine ilişkin sergiyi gezerken buzul çağı ailesinin ve evlerinin üç boyutlu bir temsiline rastlamıştır. Evin 15 tonluk mamut kemikleri kullanılarak inşa edilen görsel tasviri, konutun gerçek boyutlarını aslına sadık kalarak kopyaladığı için özellikle çarpıcıydı. Bu eserin arkasındaki sanatçı Lane, kemiklerin nefes kesici formuna duyduğu hayranlığı dile getirmiştir ve bunların ilham kaynaklarından biri olduğunu belirtmiştir.

Şekil 30. Peter Lane

https://tr.pinterest.com/pin/706009679088290886/

Lane için bir diğer ilham kaynağı da balina kemikleridir. Lane, balık sürüleri arasındaki gizemli ve sessiz koordinasyona duyduğu hayranlıktan ve okyanus tabanında yatan balina kemiklerinin görüntüsünün doğanın kötücül ruhuna dair bir his uyandırdığından bahsetmiştir. Birimlerin istenen dokusunu elde etmek için Lane, neredeyse kurumuş kil üzerinde yüzey işaretleri oluşturmak üzere çeşitli aletler kullanmıştır. Yüzey dokusunun balina dişleri ya da dinozor kemiklerinin görünümünü andıracak şekilde aşınmış ve yıpranmış görünmesi gerektiğine inanır. Son fırınlamadan

önce Lane, dokuyu güçlendirmek için yüzeye metal oksit uygulamıştır (The Brooklynist, 2009).

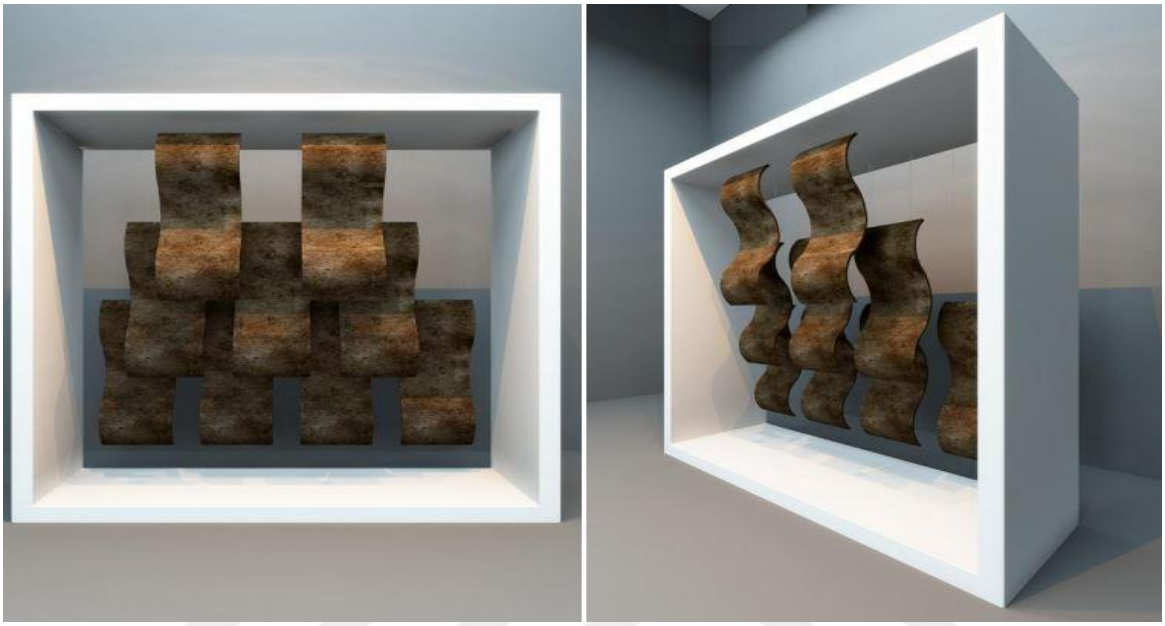

Şekil 31. Peter Lane. Kurumaya bırakılmış Seabed birimleri

https://www.ulakbilge.com/makale/pdf/1627636261.pdf

Saadet Pınar İçemer'in "İç Mekan Tasarımında Modüler Seramik Seperasyonlar" başlıklı yüksek lisans tezinde, kadınların vücut hatlarının gözükmesini engelleyen kara çarşaf projesi ve birden fazla duyguyu içinde barındıran savaş hissiyatını yansıtmak için Delik Deşik projesini tasarlamıştır. Kara Çarşaf projesinde örtüyü giyen kadının dışında kalan dünya arasında ayırıcı eleman, yani seperasyon görevi olarak tanımlamaktadır. Seperasyonu oluşturacak modüllerin formu, kara çarşafın kumaş kıvrımlarından yola çıkılarak tasarlanmıştır. Tasarımın örtü özelliklerine yakın olabilmesi için koyu renkte çamur kullanılmıştır ve kumaşın mat dokusunu sağlayabilmek adına sır uygulamıştır.

Çamurlar presten geçirilerek 8 mm. kalınlığında plakalar elde edilmiştir. Sergilenen seperasyonda 9 birim kullanılmış ve tutturulan modüller hem derinlik etkisini arttırmak hem de yük dağılımını sağlayabilmek için kademeli bir şekilde asılmıştır (İçemer, 2015:78-82).

Şekil 32. "Kara Çarşaf" başlıklı çalışma

https://openaccess.hacettepe.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11655/2368/2d63bac8-b84b-45ea-9cd3-1186d9f29d88.pdf?sequence=1

Delik Deşik projesinde ise savaşın yıkıcı etkisini yansıtabilmek için plakaların üzerine kurşun deliklerine benzeyen delikler açmıştır. Yatay olarak üç sıradan oluşan birimler, ağırlığı dağıtabilmek ve seperasyona dinamizm katabilmek amacıyla kademeli bir şekilde yerleştirmiştir. Ayrıca aşınmışlık hissini verebilmek adına sır uygulaması yapılmıştır (İçemer, 2015:83-91).

Şekil 33. “Delik Deşik” adlı çalışma

https://openaccess.hacettepe.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11655/2368/2d63bac8-b84b-45ea-9cd3-1186d9f29d88.pdf?sequence=1

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İÇ MEKANLARA YÖNELİK SERAMİK SEPERASYON TASARIMLARI

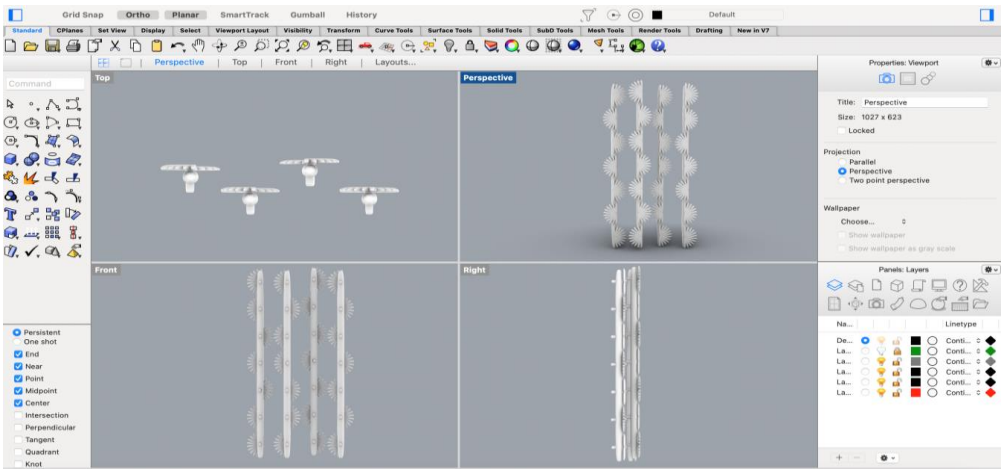
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İÇ MEKANLARA YÖNELİK SERAMİK SEPERASYON TASARIMLARI

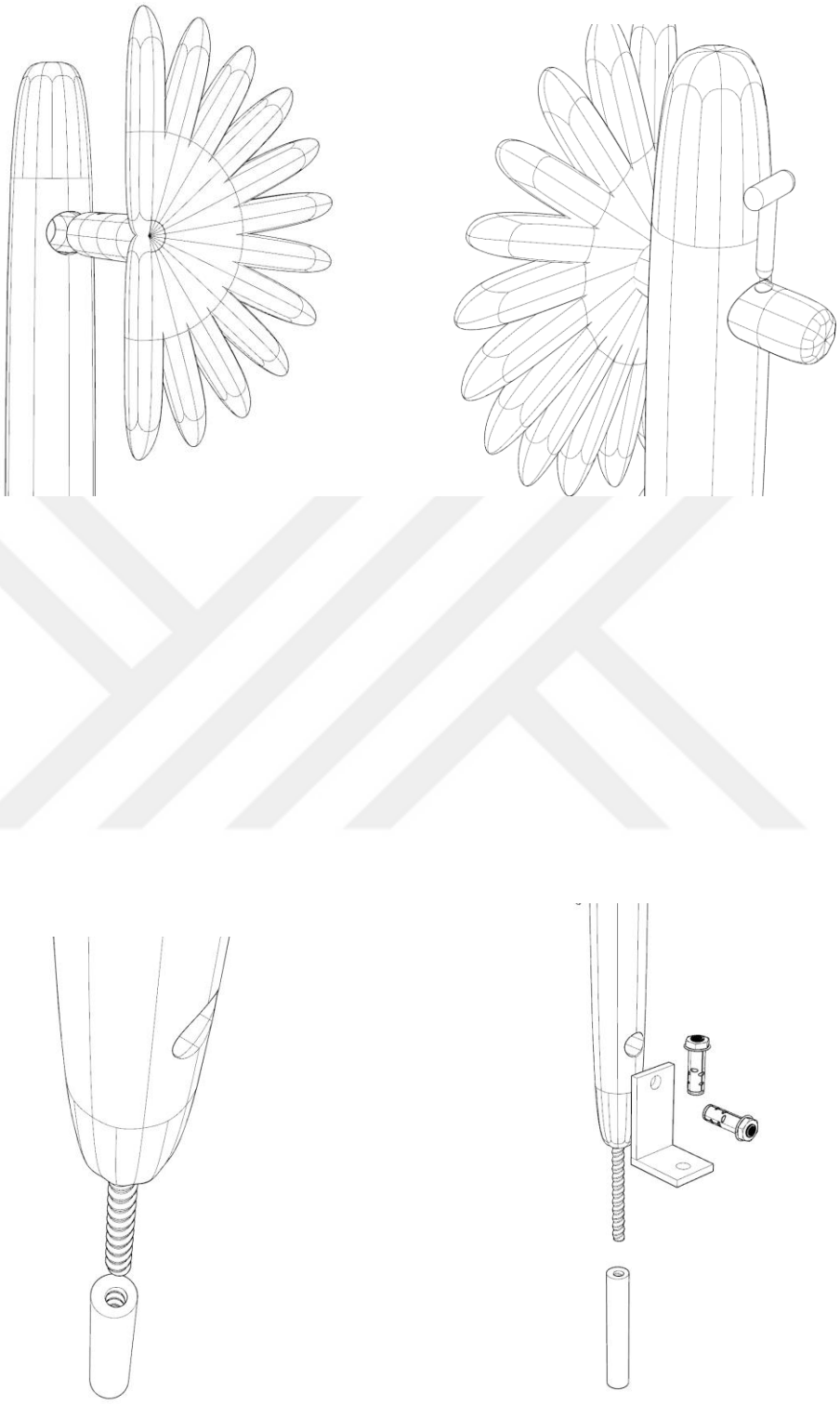
Bu çalışmada iç mekanlara yönelik birbirini takip eden ve estetik açıdan göze hoş görünen aynı zamanda mekanlara uyum sağlayabilen doku ve renk seçeneklerine sahip tasarımlar ön plana çıkarılmıştır. Bu tasarımlarda doğadan ve yaşamdan esinlenerek tasarımlar oluşturulmuştur. Seramiğin farklı malzemelerle uyumunu vurgulamak amacıyla porselenle metali, stoneware ile ahşap ve metal gibi farklı malzemelerin uyumluluğu ön plana çıkarılmıştır. Özellikle tasarımların birçoğunda dayanıklılığının yüksek olması nedeniyle ve porselen malzemeyle çalışmanın zorluğundan dolayı çoğunlukla stoneware malzeme tercih edilmiştir.

3.1. Ayçiçeği

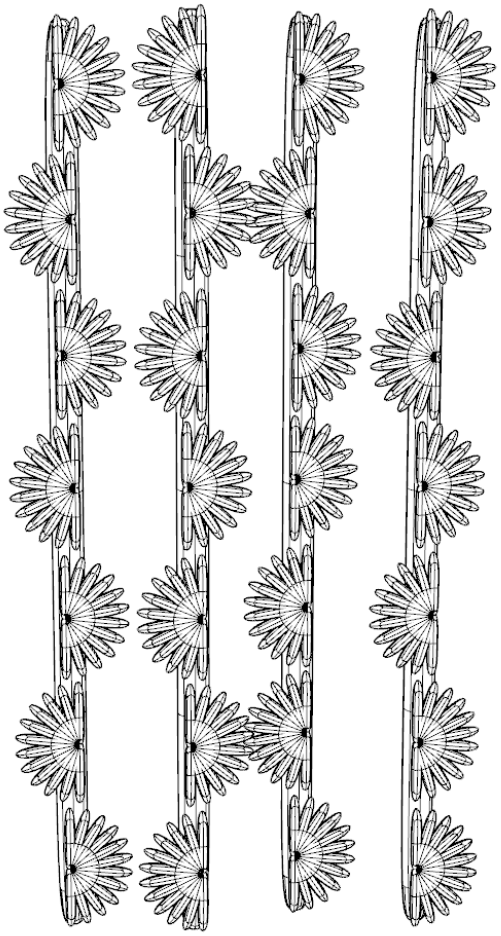
Bilimsel olarak Helianthus olarak bilinen ayçiçeği, parlak güneşi andıran büyük, sarı çiçekleriyle karakterize edilen canlı ve büyüleyici bir bitkidir. Özellikle Marmara ve Trakya bölgelerinde yoğun olarak yetiştirildiği Türkiye'de, önemli bir yağ bitkisidir. Bu dayanıklı bitki pozitifliğin, sadakatin ve hayranlığın popüler bir sembolü haline gelmiştir (Wikipedia).

Şekil 34. Rhinoceros çizim

Şekil 35-38. Ayçiçek projesi montaj aşaması

Şekil 39. Ayçiçek projesinin desen aşaması

Şekil 40. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 41. Ayçiçek projesi yakın görseli

Şekil 42. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

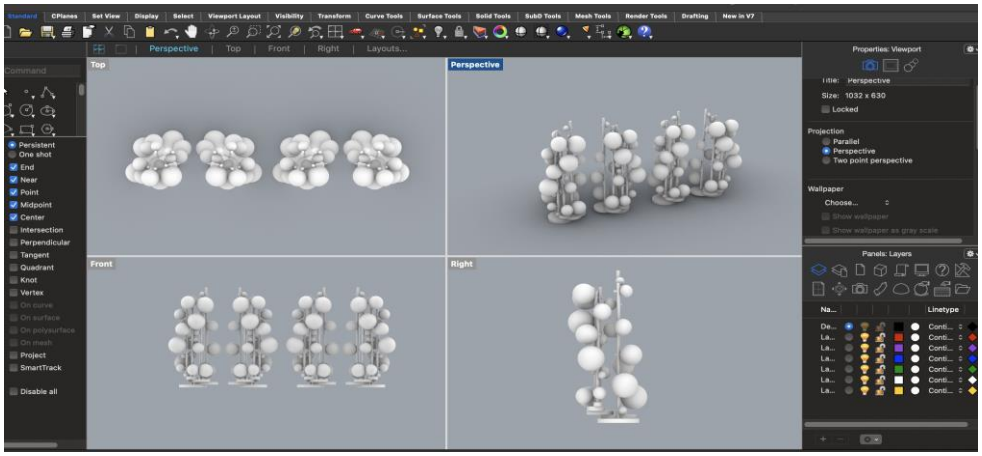

Şekil 43. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

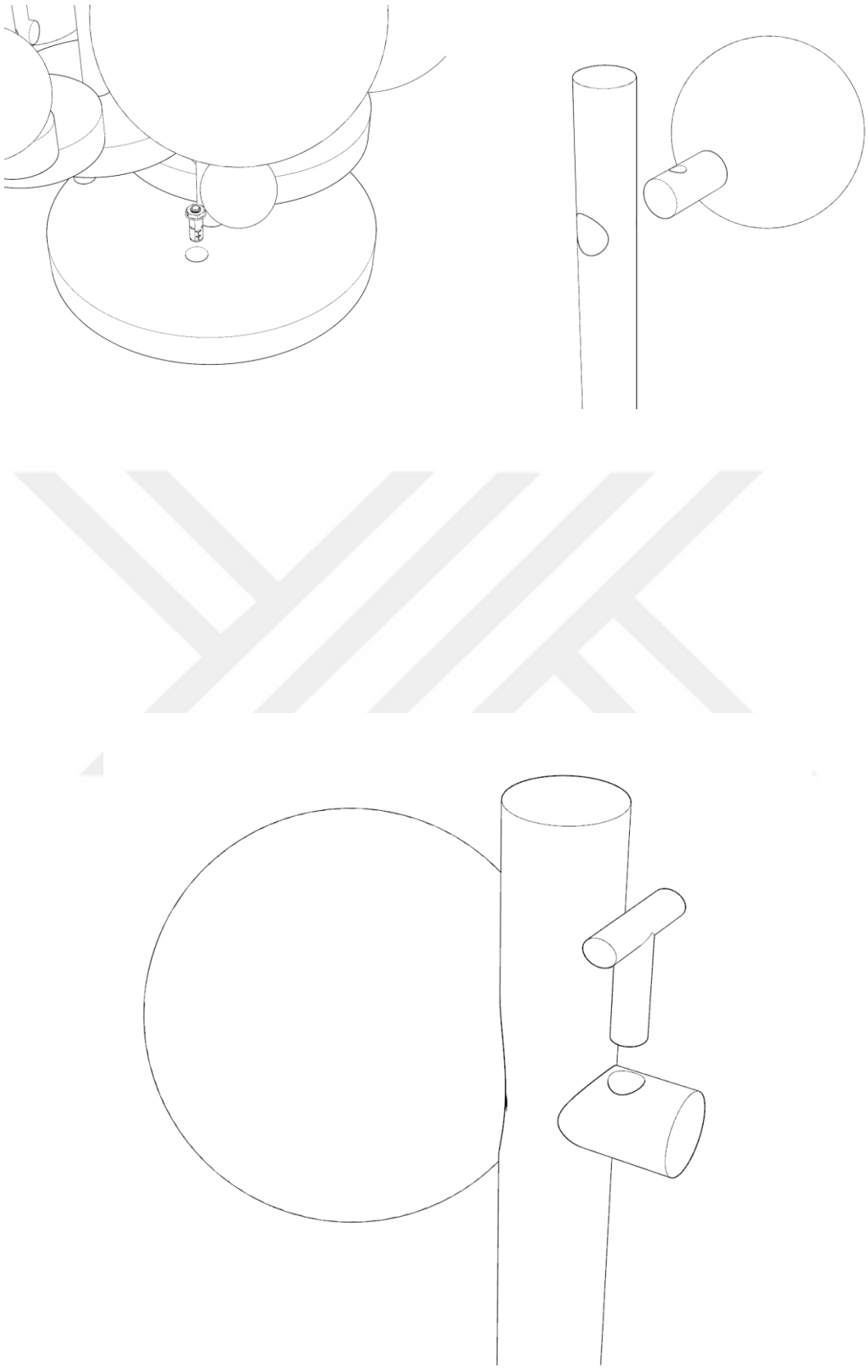
Projede Ayçiçek şeklinin görüntüsünden yola çıkılarak şekli soyutlanmış ve projelendirilmiştir. Ayçiçeğinin ikonik şekli, merkezde dışa doğru yayılan canlı yapraklarla çevrili bir diskten oluşur. Bu dairesel disk, matematiksel desenleri takip eden benzersiz bir spiral şeklinde düzenlenmiş, çiçekçik olarak bilinen yüzlerce küçük çiçekten oluşmaktadır. Projede, ayçiçeğinin yarım şeklininden faydalanılarak çizimi tasarlanmıştır. Bu parçaların her biri 25 cm uzunluğundadır. Bu tasarımın yapımında stoneware çamuru tercih edilmiştir. Ahşap çubuklarda delikler bulunmaktadır ve bu parçalar deliklere yerleştirilerek pim ile sabitlenir. Çubuklar arkalı önlü olarak sıralanmış ve yere montelenmiştir. Bu sayede çiçek şeklini üç boyutlu olarak algılamamızı sağlar. Çiçeklerin yerleri değiştirilerek farklı tasarımlar da yapılabilmektedir. Tasarlanan bu proje, mekanın uzunluğuna göre genişletilip kısaltılabilir. Bu proje Rhinoceros programında tasarlanmış ve Keyshot programında modellenerek ilgili alanlara seperasyon olarak yerleştirilmesi yapılmıştır.

3.2. Döngü

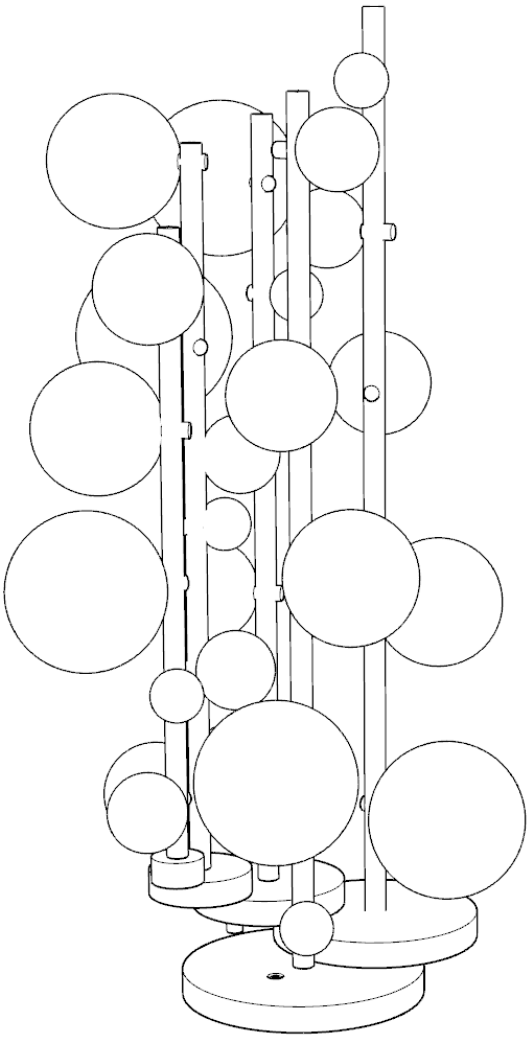
Döngü, bir olay veya sürecin belirli bir düzen ve tekrar içinde gerçekleşmesi anlamına gelen bir terimdir. Doğada ve hayatın birçok alanında döngüler görülebilir. Döngülerin temel özelliği, bir başlangıç noktasına geri dönerek aynı görüntüyü tekrar etmeleridir. Bu özelliği sayesinde, doğadaki ve hayattaki birçok süreç düzenli bir şekilde devam eder ve dengeyi sağlar. Döngüler, dünya üzerindeki birçok sürecin temelini oluşturur ve hayatımızın bir parçasıdır.

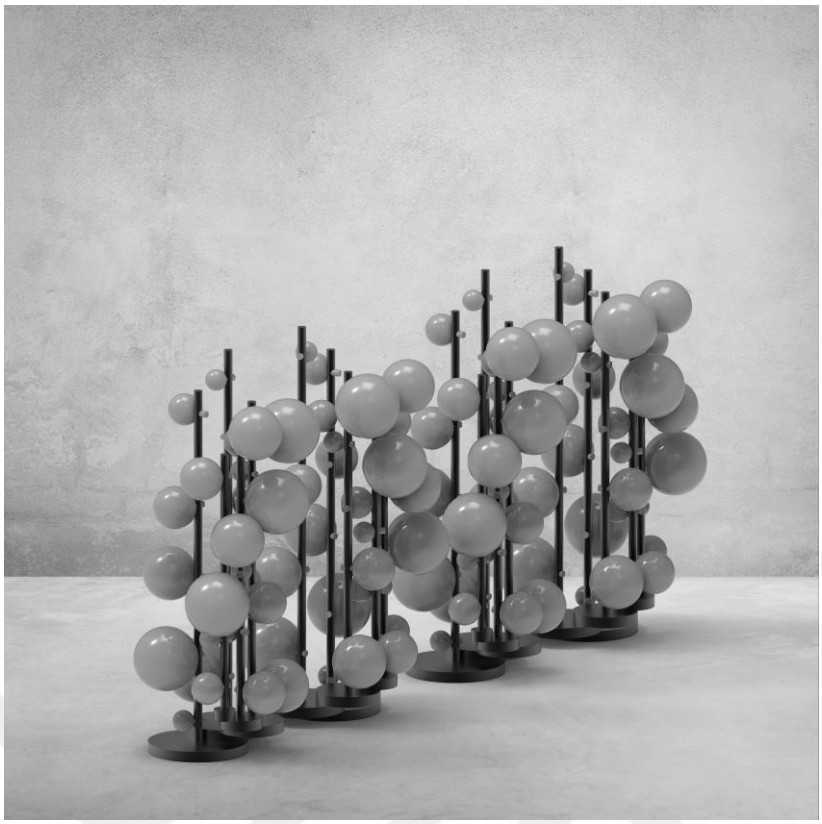
Şekil 44. Rhinoceros çizim

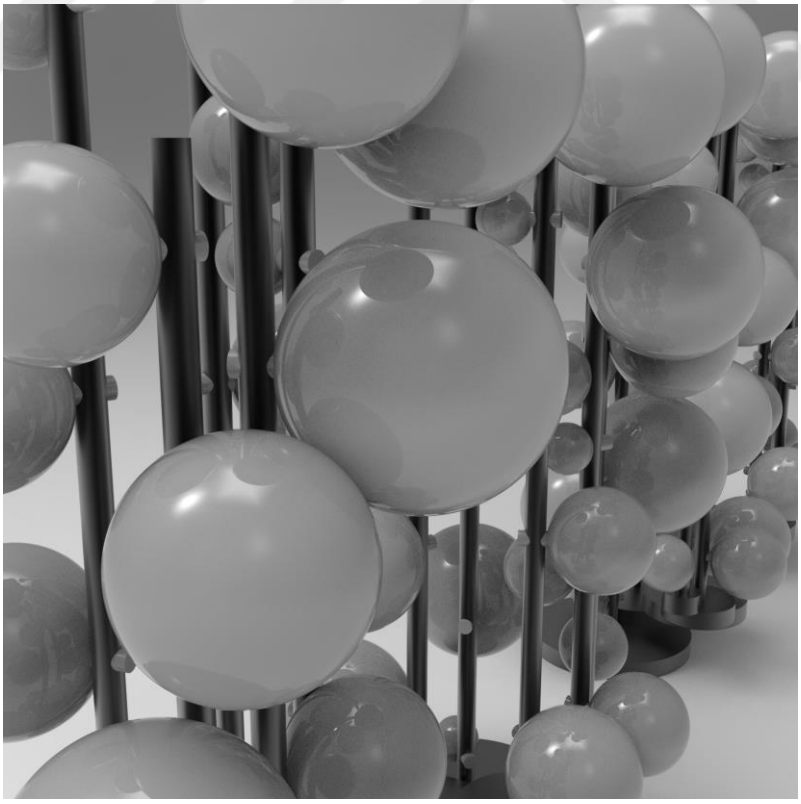
Şekil 45-47. Döngü projesi montaj aşaması

Şekil 48. Döngü projesinin desen aşaması

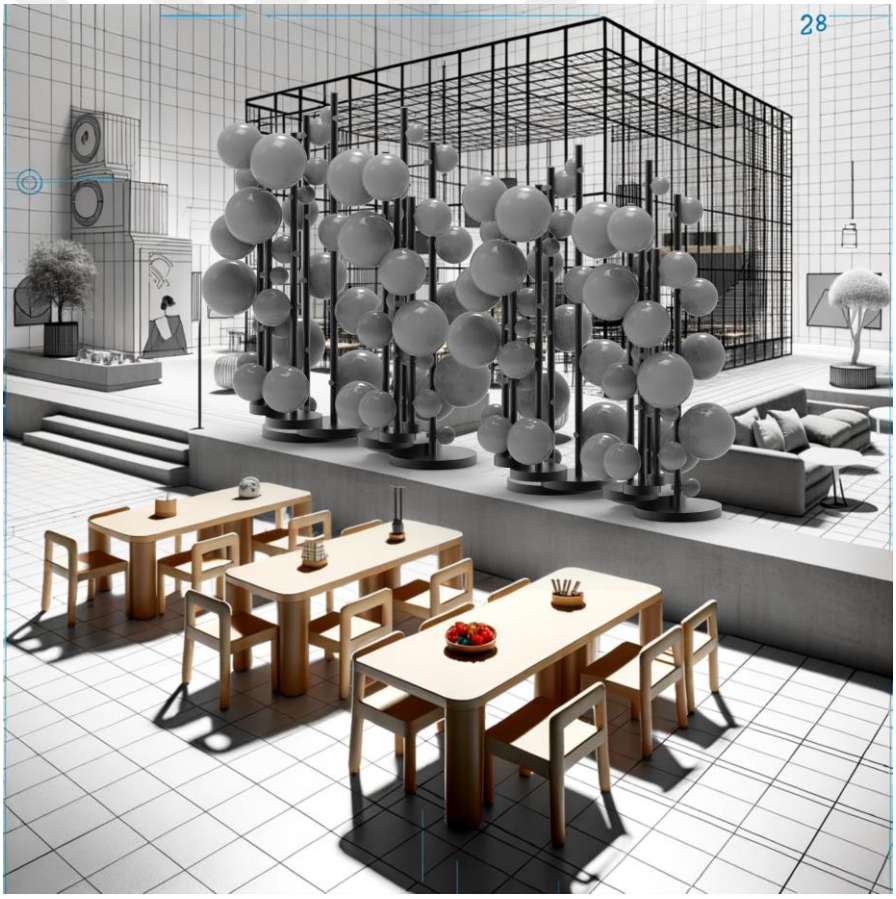
Şekil 49. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 50. Döngü projesi yakın görseli

Şekil 51. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

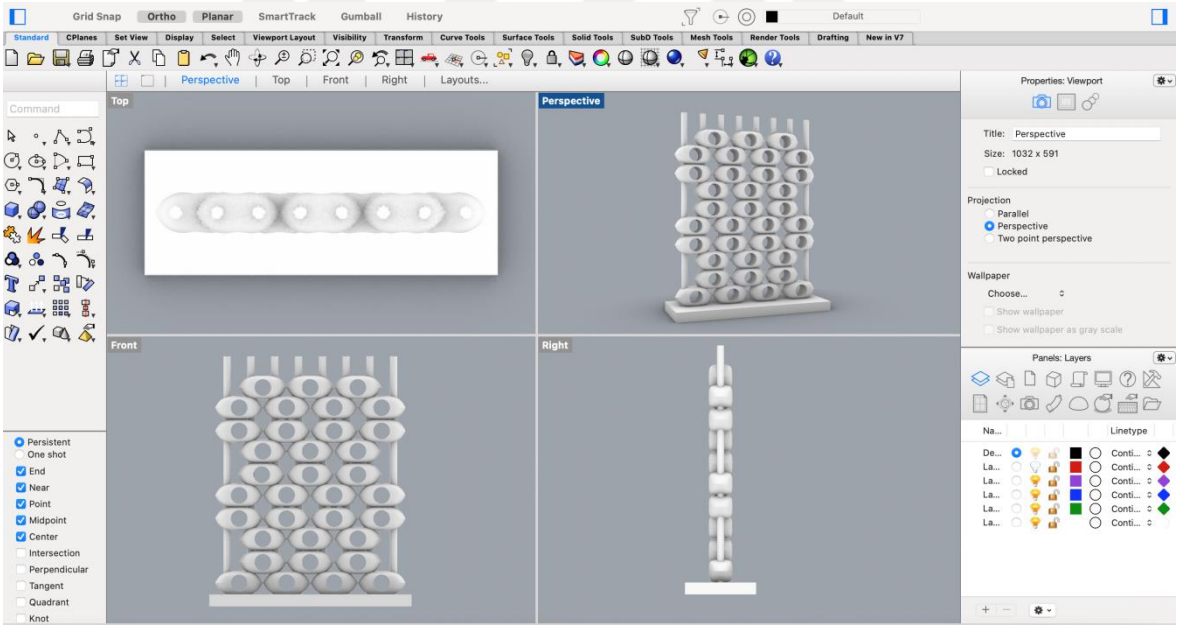

Şekil 52. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

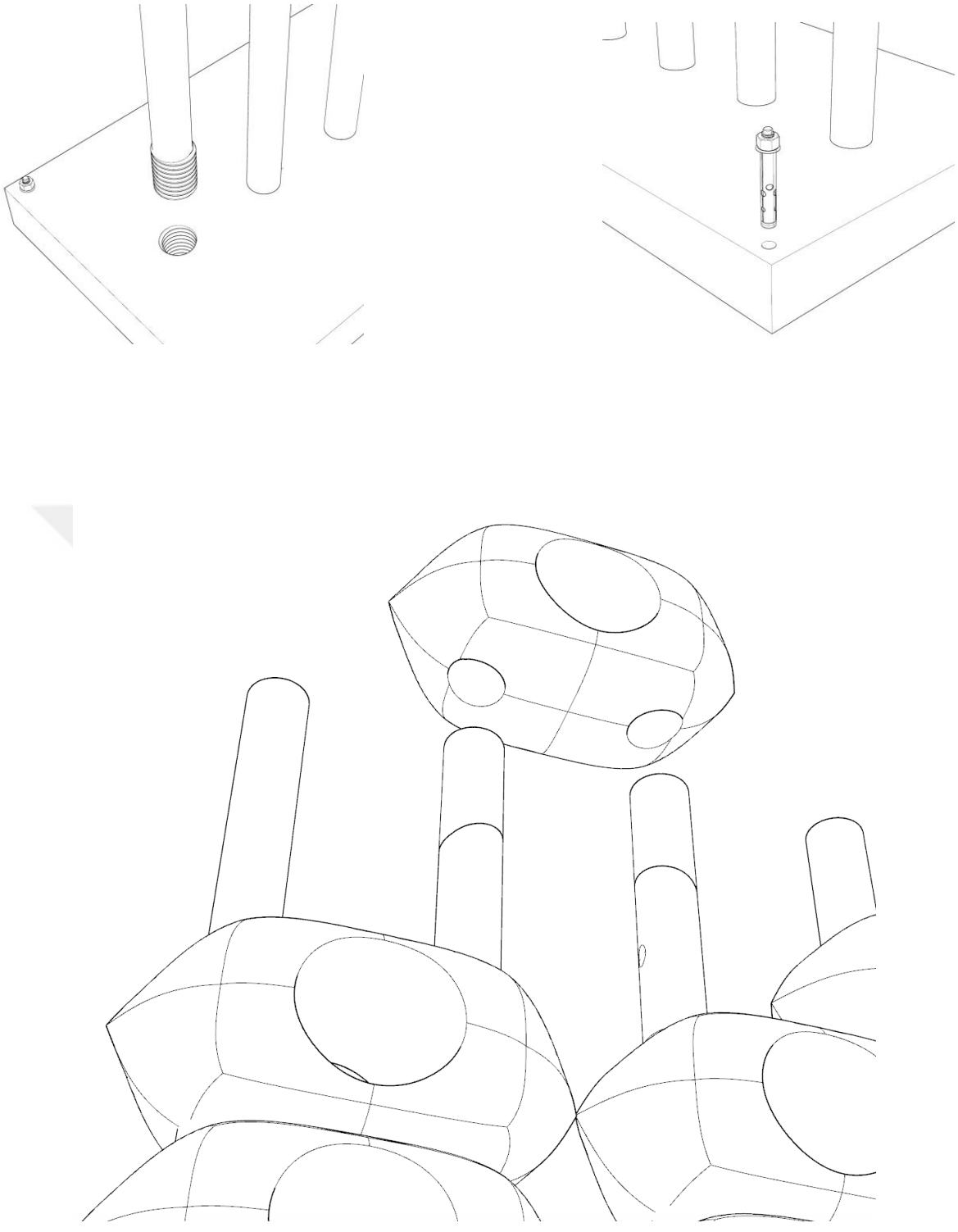
Bu projede döngü fikrinden yola çıkılmıştır. Dökümden yapılan içi boş seramik top şekillerinin büyüklüğü ve küçüklüğü döngüyü temsil eder. Bu tasarımda farklı büyüklüklerdeki top şekilleri hareket hissi vermektedir. Seramik top şekillerinin boyutları 30, 25, 20, 15 ve 10 cm çapındadır. Montaj aşamasında yuvarlak metal standlar yere ve birbirlerine çelik dübel ile sabitlenir. Bu standlar ve metal çubuklar erkek ve dişi paso yapılıp döndürülerek yerleştirilir. Top şekillerde metal çubuklara pim ile sabitlenir. Bu çalışma Rhinoceros uygulamasında çizilerek tasarım oluşturulmuş keyshot programında modellenip uygun ortama yerleştirilmesi yapılmıştır.

3.3. Göz

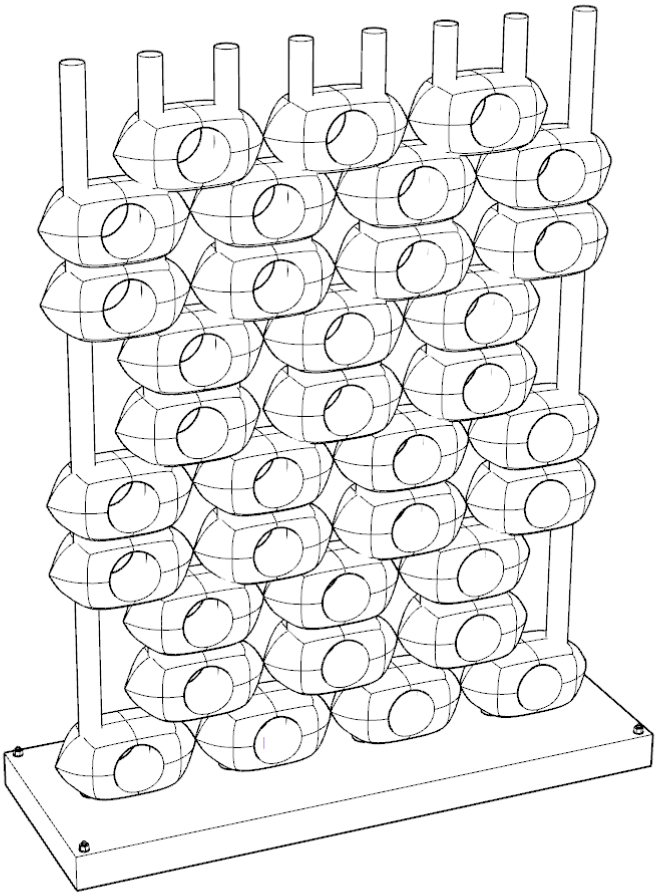
Göz, insan vücudunun en önemli organlarından biridir. Görme yeteneği sayesinde çevremizi algılama, nesneleri tanıma ve hareketleri takip etme gibi önemli işlevleri yerine getirir.

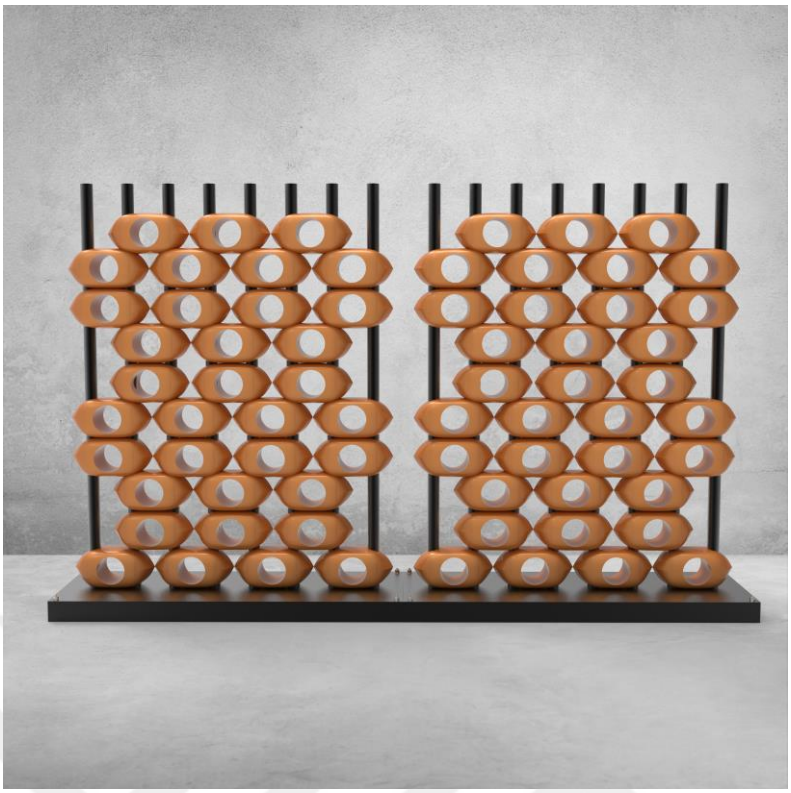
Şekil 53. Rhinoceros çizim

Şekil 54-56. Rhinoceros çizim

Şekil 57. Göz projesinin desen aşaması

Şekil 58. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 59. Göz projesi yakın görseli

Şekil 60. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

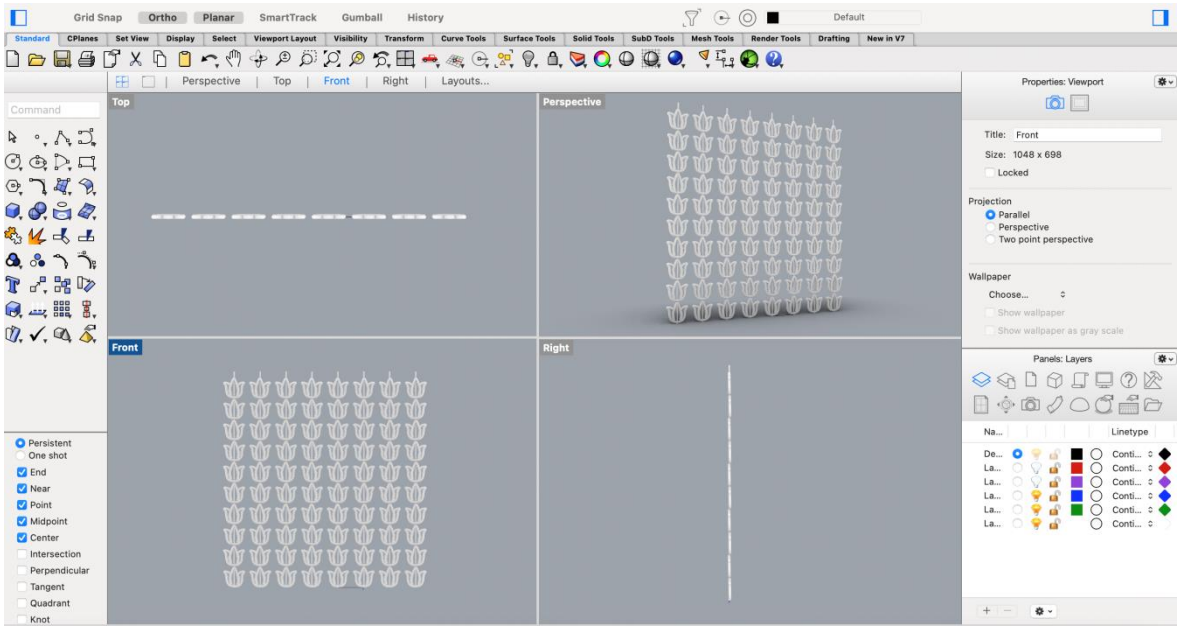

Şekil 61. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

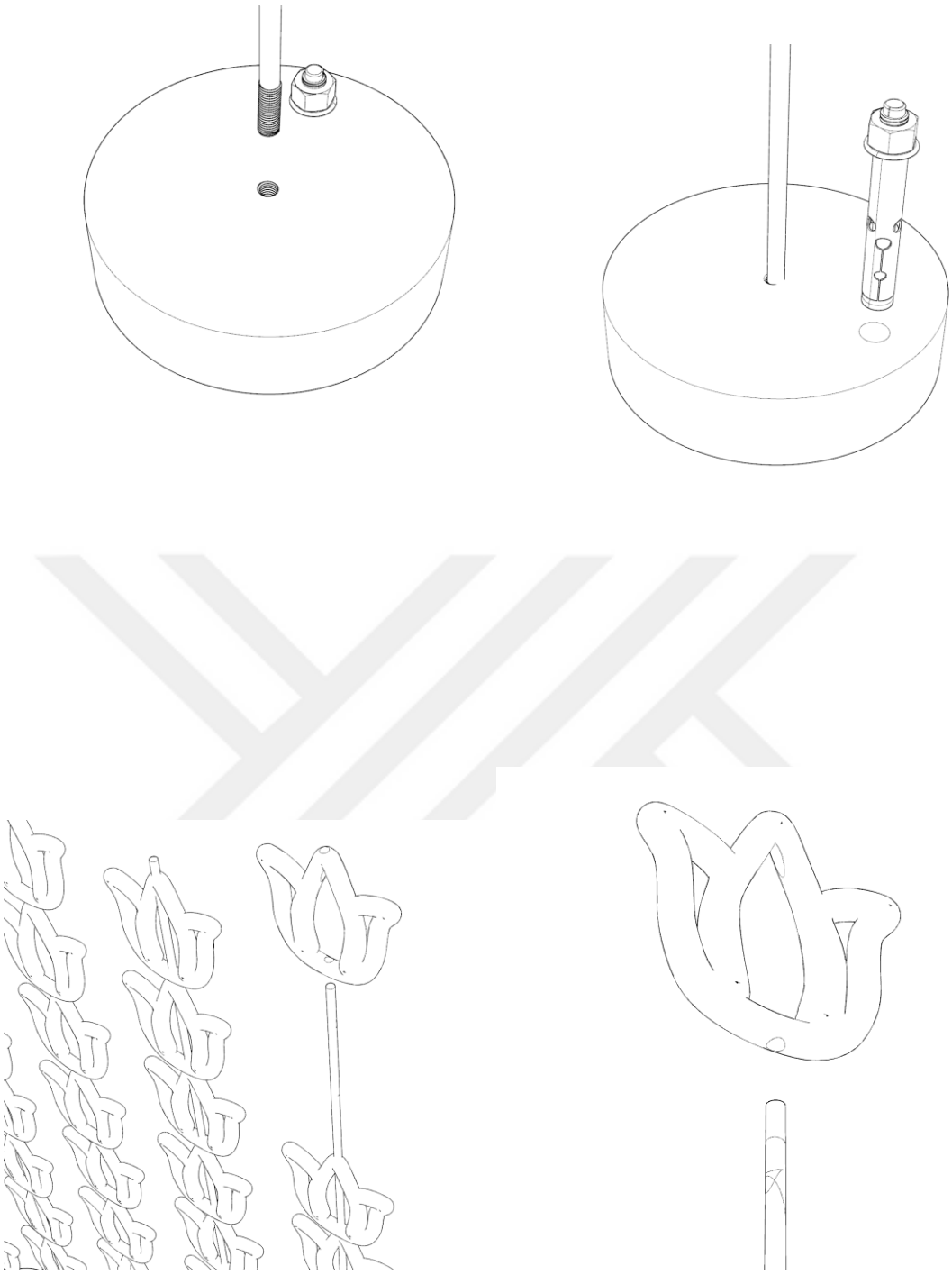
Bu proje gözün yapısından etkilenerek tasarlanmıştır. Göz şekli verilerek ortası boş bırakılmıştır. Bu parçaların yapımında stoneware çamuru tercih edilmiştir. Montaj aşamasında metal stand yere çelik dübel ile dört tarafından sabitlenir. Metal çubuklar standa erkek ve dişi paso yapılıp döndürülerek standa yerleştirilir. Seramik parçaların her biri 40 cm boyutlarındadır. Parçalar metal çubuklara geçirilerek farklı şekiller oluşturmaktadır. Kullanıcı isterse seperasyonun iç kısmına şarap şişeleri ekleyerek tasarımı işlevsel olarak da değerlendirebilir. Metalik bakır sır ile şekil 60'taki tasarım elde edilir. Bu çalışma Rhinoceros uygulamasında çizilerek tasarım oluşturulmuş keyshot programında modellenip uygun ortama yerleştirilmesi yapılmıştır.

3.4. Lale

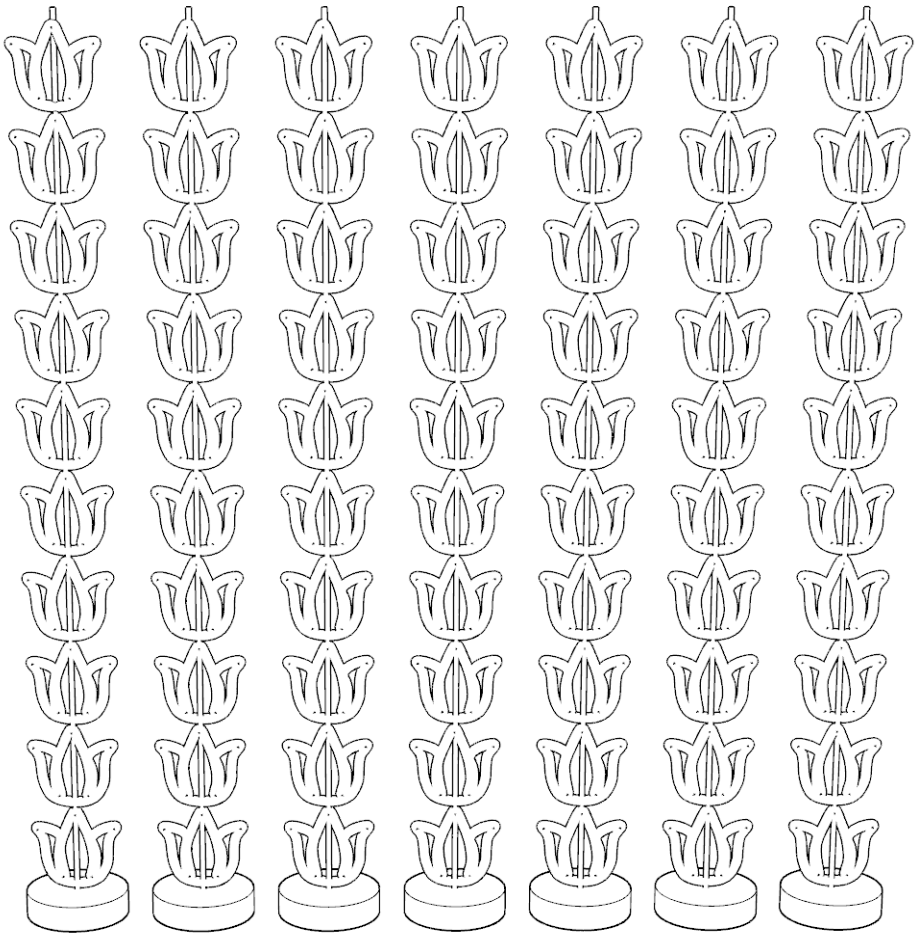
Lale, Liliaceae ailesine ait olan, soğanlı ve çiçekli bir bitki türüdür. Anavatanı Pamir, Hindikuş ve Tanrı Dağları olan bu bitkinin soğanları Türkler tarafından göç sırasında Anadolu'ya getirilmiştir. Laleler ilk olarak 16. yüzyılda Kanuni Sultan Süleyman tarafından Hollanda kralına tanıtılmış ve kısa sürede tüm Avrupa'da popüler hale gelmiştir. Lale uzun zamandır bahar ve yenilenmeyle ilişkilendirilerek güzellik ve zarafetin sembolü haline gelmiştir (Wikipedia).

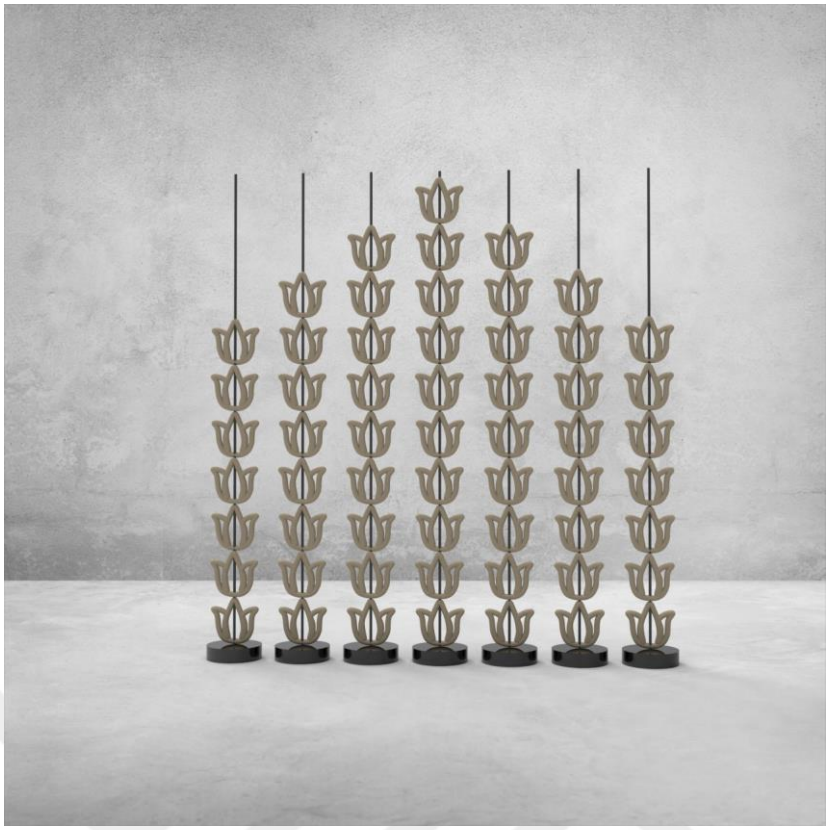
Şekil 62. Rhinoceros çizim

Şekil 63-66. Lale projesi montaj aşaması

Şekil 67. Lale projesinin desen aşaması

Şekil 68. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 69. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

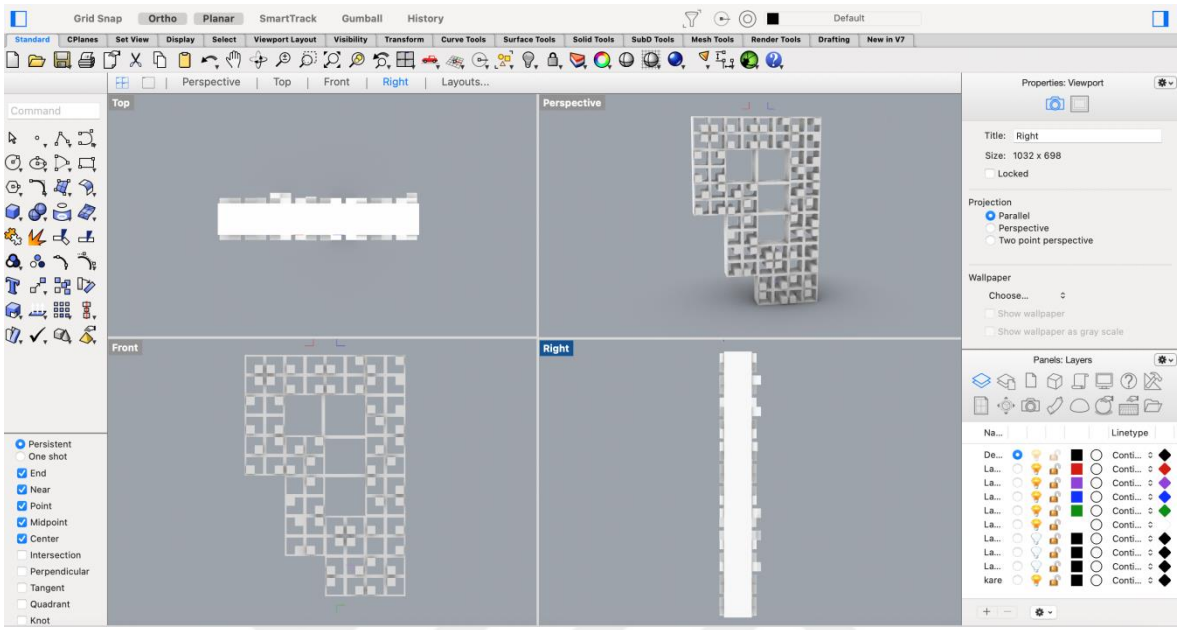
Şekil 70. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Bu projede lale şeklinden yola çıkılarak iki boyutlu tasarım yapılmıştır. Montaj aşamasında yuvarlak metal stand çelik dübel ile yere sabitlenir. Bu standlar ve metal çubuklar erkek ve dişi paso yapılıp döndürülerek yerleştirilir. Lale şekillerinin uzunluğu 17 cm'dir. Bu tasarımın yapımında porselen çamuru tercih edilmiştir. Projede sabitlenen ince metal çubukların içinden geçen lale şekilleri üst üste veya yan yana gelmesiyle farklı desenler oluşturulabilir. Güneş ışığı seperasyonun içinden geçerken, çarpıcı bir gölge ve ışık oyunu yaratarak çevreye derinlik ve sıcaklık katar. Şekli ters çevirerek farklı desenler ve kişilerde farklı algılar elde edilebilir. Transparan sır ile şekildeki 60'taki tasarım elde edilir. Bu proje Rhinoceros uygulamasında çizilmiş olup Keyshot programında modellenmiştir.

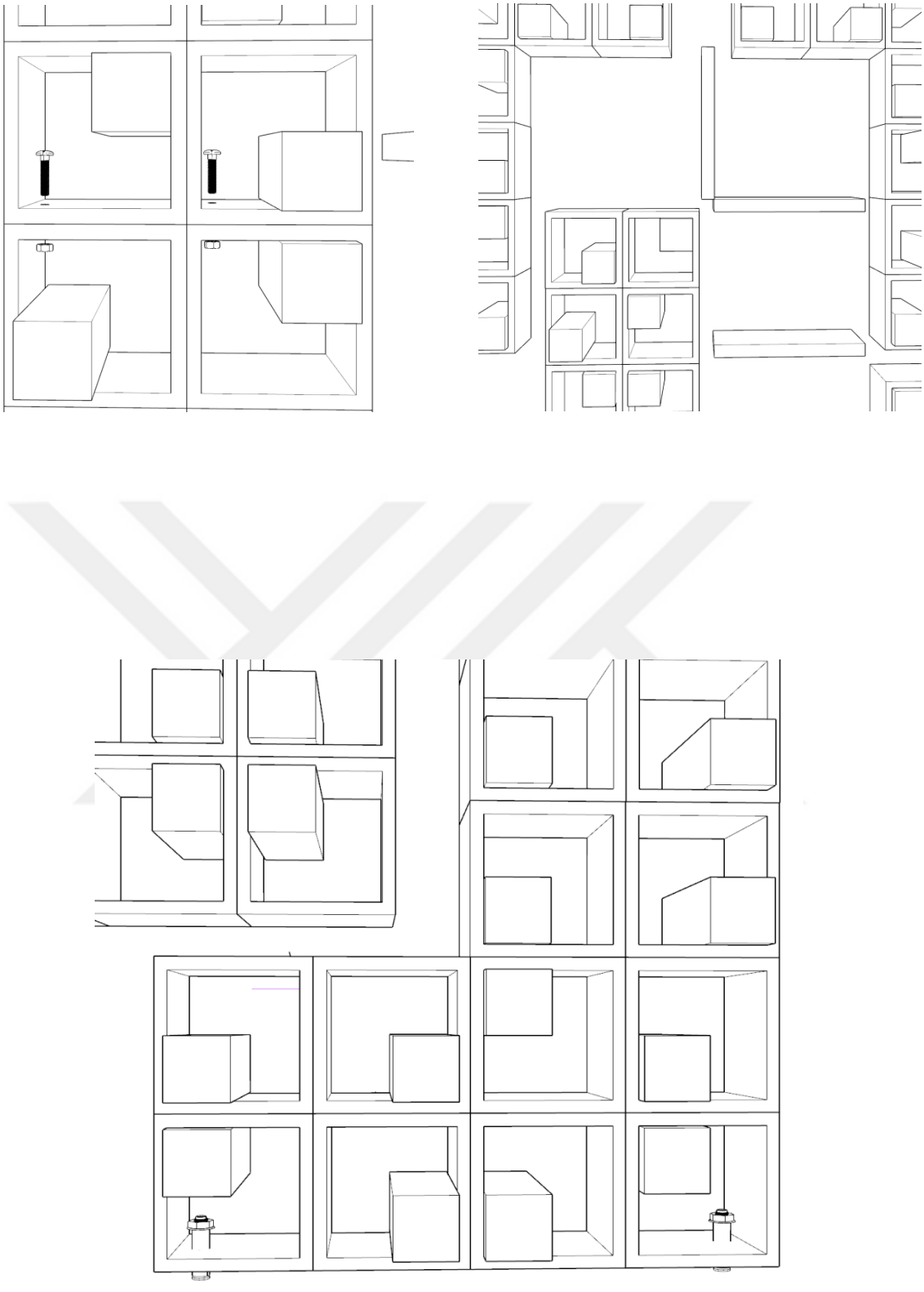
3.5. Modüler Kare

Modüler tasarım, kombinasyon kolaylığı ve kullanım esnekliği sağlayan standart birim ve boyutlarda elemanların oluşturulması anlamına gelir. Bu yaklaşım, tek bir modül

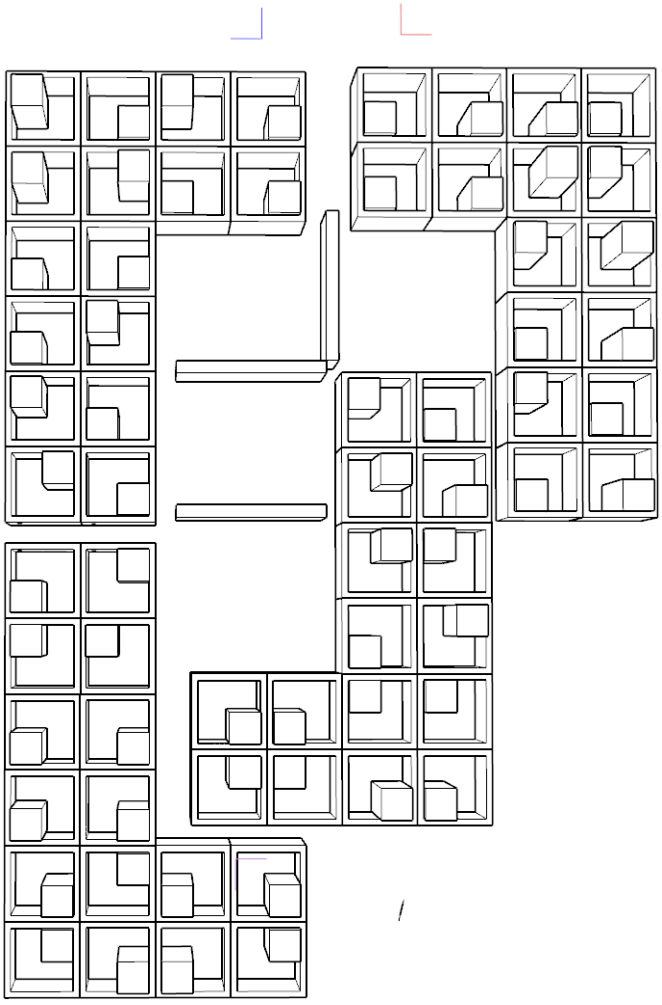
ya da birden fazla modül kullanılarak farklı tasarım alternatiflerinin üretilmesine olanak tanıyarak hızlı ve kolay bir inşa süreci sağlar (Mimariterim).

Şekil 71. Rhinoceros çizim

Şekil 72-74. Modüler Kare projesi montaj aşaması

Şekil 75. Modüler Kare projesinin desen aşaması

Şekil 76. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 77. Modüler Kare projesi yakın görseli

Şekil 78. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

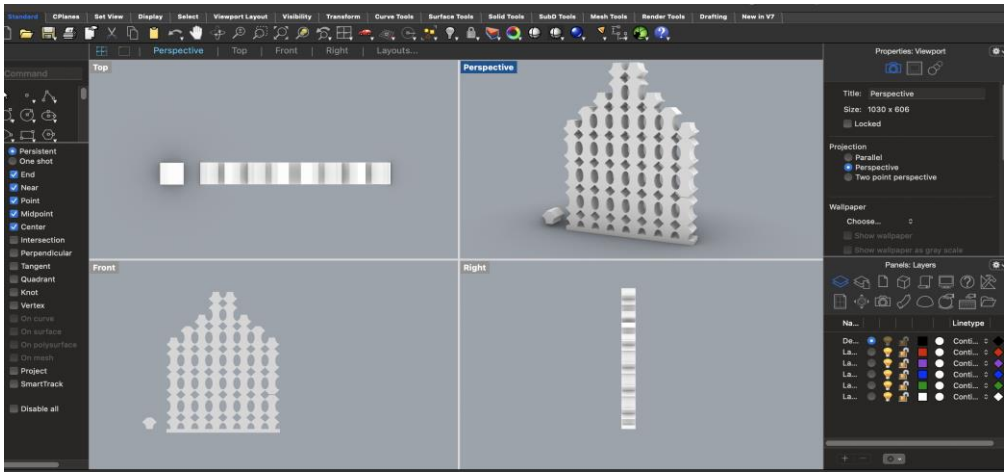

Şekil 79. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

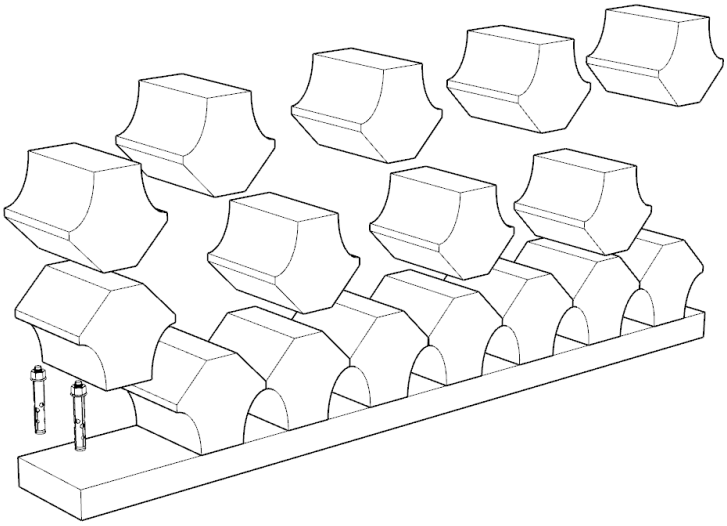
Modül sisteminden yola çıkılarak kare şeklinde birimler yapılmıştır. Montaj aşamasında kareler birbirine vidalanarak L şeklinde ahşap kalıplar haline getirilmiştir. L şeklindeki kalıplar birleştirilerek farklı tasarımlar yapılmıştır. Aradaki boşluk raf olarak kullanılabilir ve kişinin görsel tercihine göre bitki, kitap, dergi vb. ürünler konularak bu alan değerlendirilebilir. Tasarım çelik dübel ile yere sabitlenmektedir. Dış tasarımı ahşaptan, içindeki küpler seramik malzeme ile tasarlanmıştır. Bu tasarım mat sır ile sırlanarak şekil 66'daki tasarım elde edilir. Rhinoceros programında çizim yapılarak tasarlanmıştır. Keyshot programında modellenmiştir.

3.6. Ok

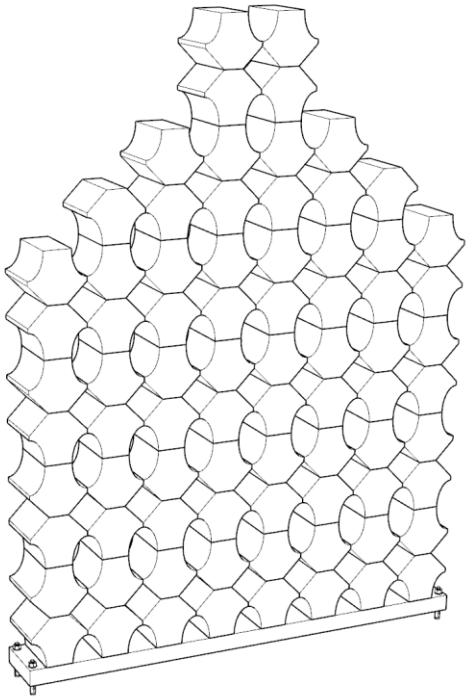
Ok işaretleri, insanların farklı ortamlarda etkili bir şekilde yönlendirilmesinde önemli bir bileşendir. Çoğunlukla havaalanları, tren istasyonları ve alışveriş merkezleri gibi kamusal alanlarda kullanılan bu işaretler, sorunsuz navigasyon için net ve özlü yön bilgileri sağlar. Ok işaretleri tarafından iletilen anlam evrensel olarak anlaşılır, dil engellerini aşar ve farklı geçmişlerden gelen bireylerin amaçlanan yönleri kolayca anlayabilmesini sağlar. Ayrıca, yön bulmaya daha fazla yardımcı olmak için ok işaretlerinde genellikle renk kodlaması kullanılır. Örneğin kırmızı renk tipik olarak önemli tesisleri veya acil çıkışları; yeşil renk girişleri veya çıkışları; mavi renk ise tuvalet veya bilgi merkezi gibi hizmetleri belirtir. Ok işaretlerinin tasarımı da göz ardı edilmemelidir; sadelikleri ve netlikleri hızlı anlamayı teşvik eder ve yoldan geçenlerin hızlı karar vermesini kolaylaştırır.

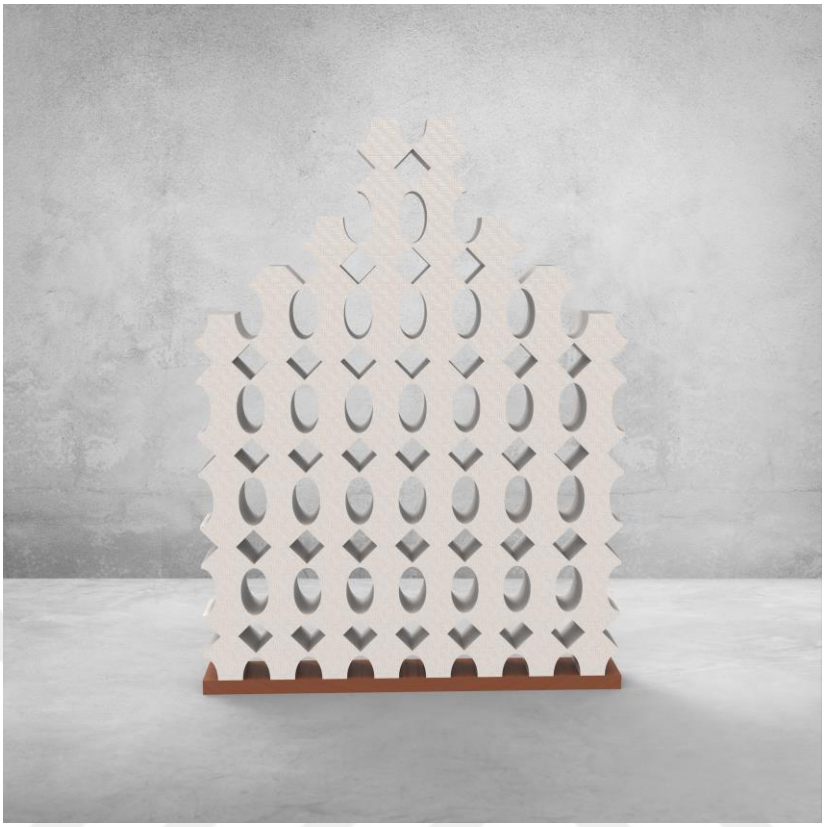
Şekil 80. Rhinoceros çizim

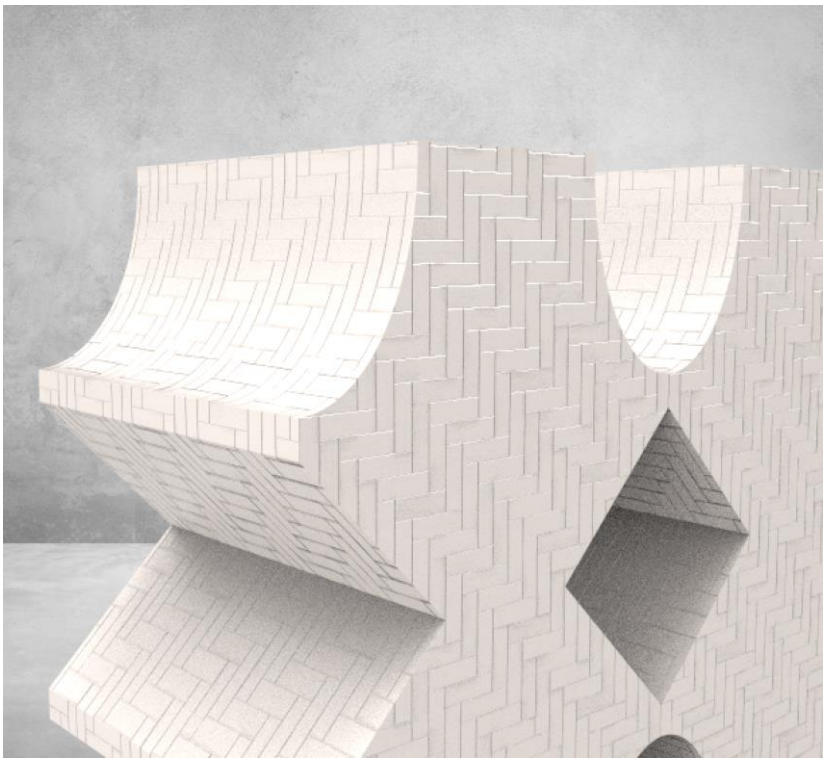
Şekil 81. Ok projesi montaj aşaması

Şekil 82. Ok projesinin desen aşaması

Şekil 83. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 84. Ok projesi yakın görseli

Şekil 85. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Okun yön göstericiliği, bir amaç ve kararlılık duygusu uyandırarak güven ve itimat duygularını ortaya çıkarabilir. Ok işareti rehberlik sağlar ve ilerlemeyi ifade ederek bireyleri seçtikleri yolda devam etmeleri için güçlendirir. Ayrıca, kaotik ortamlar üzerinde düzen ve kontrol duygusunu teşvik eder. Dolayısıyla, ok işaretinin insanlar üzerinde işlevselliğinin ötesine geçen bir etkisi vardır.

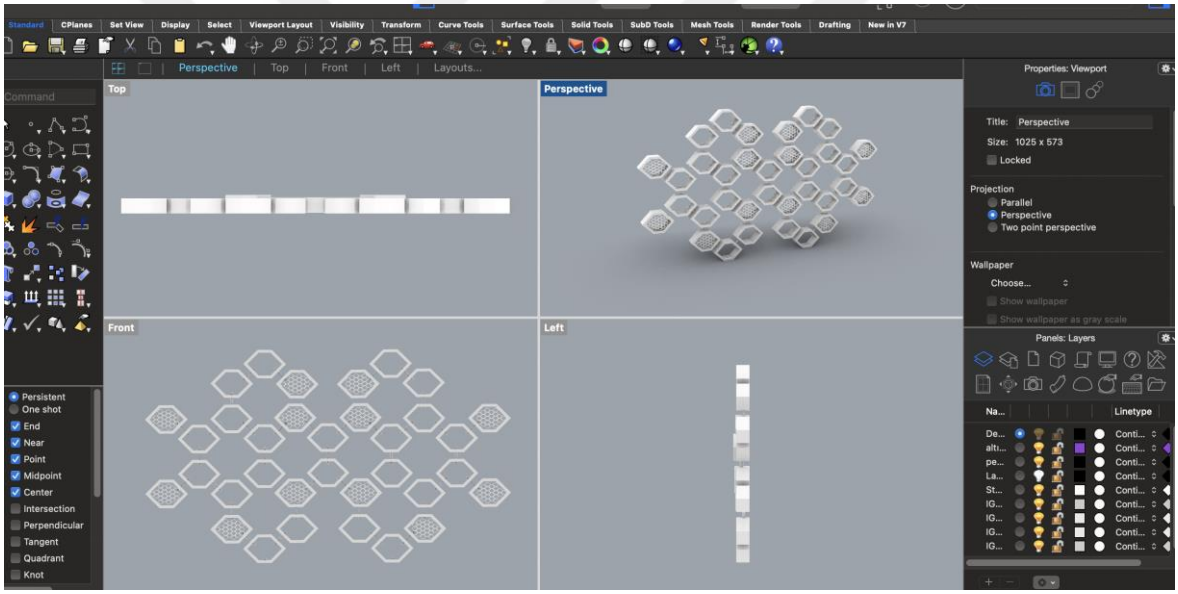
Bu çalışma ok işaretinden yola çıkılarak tasarlanmıştır. Montaj aşamasında ahşap stand yere çelik dübel ile sabitlenir. İlk sırayı oluşturan seramik parçalar ahşabın üzerine yerleştirilir. Ok şeklindeki diğer seramik parçalar üst üste eklenerek istenilen şekil oluşturulur. Oluşturulan bu şekil ve aralarında yer alan boşluklar tasarıma aynı zamanda boyut kazandırmakta ve mekanı ferahlatmaktadır. Bu proje Rhinoceros programında tasarlanıp Keyshot programında modellemesi yapılmıştır.

3.7. Petek

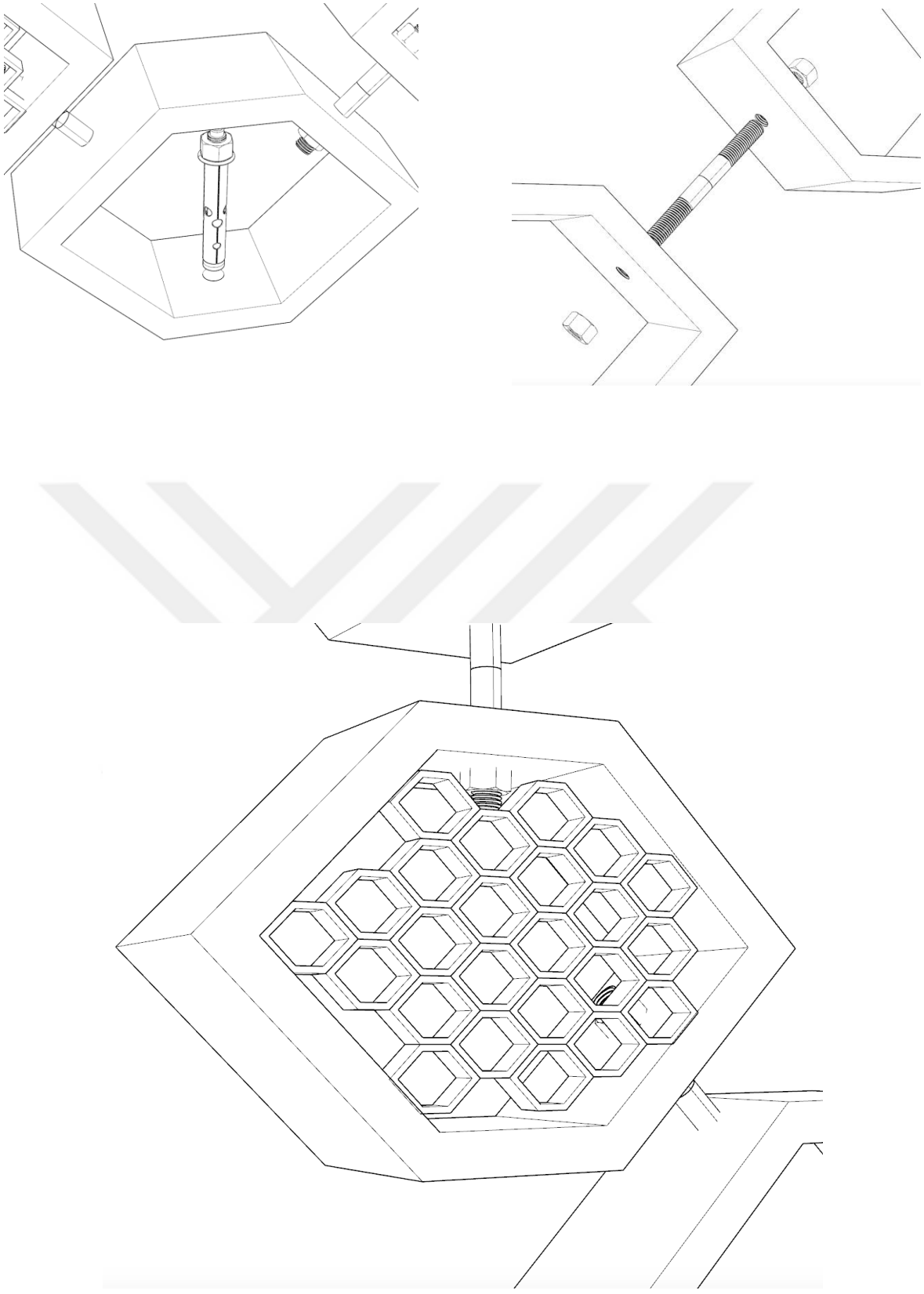
Petek, arılar tarafından bal depolamak ve yumurtalarını barındırmak için kullanılan bir yapıdır. Peteğin altıgen şekli, en az miktarda malzeme ile en verimli alan

kullanımıdır. Bu şekil ebegümecine benzerliği nedeniyle genellikle 'güve' olarak adlandırılır. Petekteki her altıgen farklı arılar tarafından eşit büyüklükte yapılır ve petek içinde hiç boş alan kalmaz. Matematikçiler altıgen petek yapısının, peteği boşluksuz ve minimum balmumu kullanımıyla doldurmanın en etkili yolu olduğunu kanıtlamıştır. Petek şekilleri havacılık ve uzay endüstrisinden otomotiv ve mobilyaya, ambalajdan lojistiğe kadar birçok sektörde yaygın olarak kullanılmaktadır (Wikipedia).

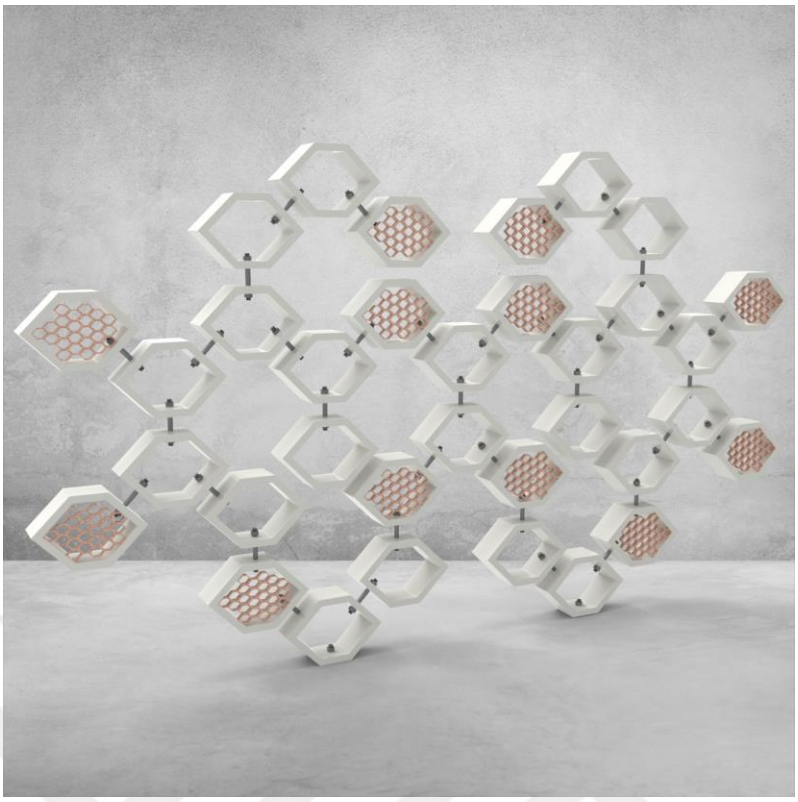
Altıgenler, iç tasarımda birçok şekilde kullanılabilen çok yönlü bir şekildir. Yapı ve akışkanlık arasında bir denge sağladıkları için yemek alanı ve oturma odası arasında görsel bir uyum yaratabilirler. Benzersiz ve göz alıcı şekil olması nedeniyle iç tasarım dünyasında popüler bir trend haline gelmiştir.

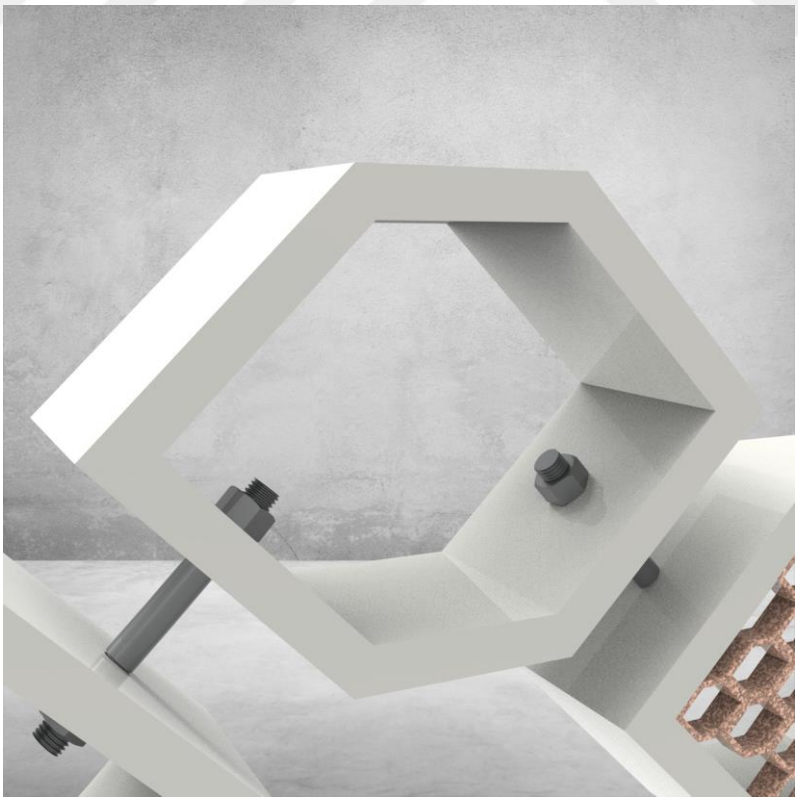
Şekil 86. Rhinoceros çizim

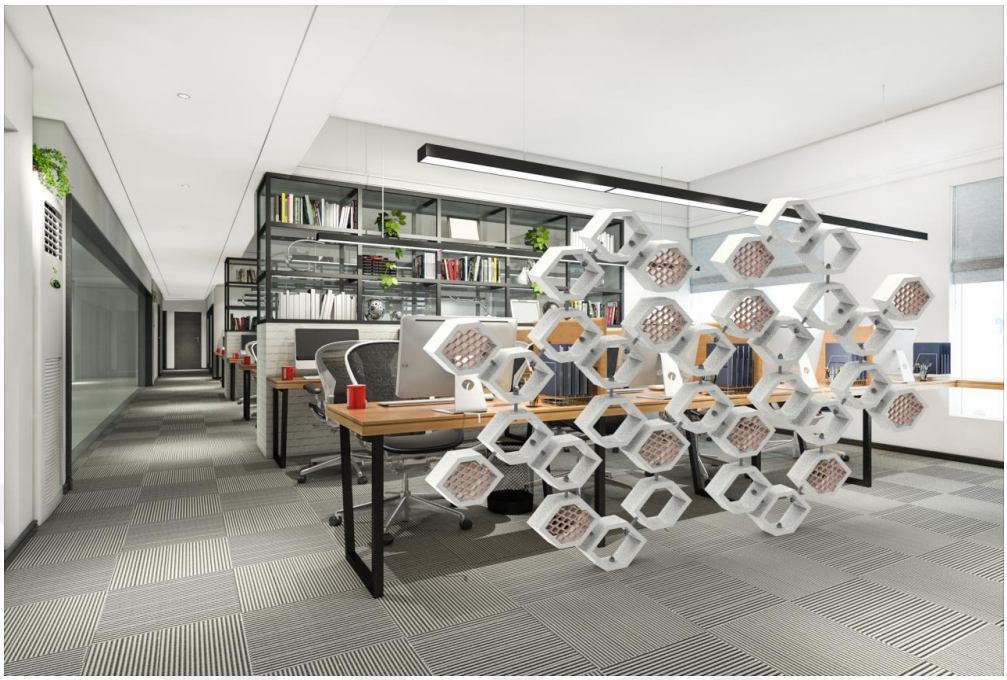
Şekil 87-89. Petek projesi montaj aşaması

Şekil 90. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 91. Petek projesi yakın görseli

Şekil 92. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

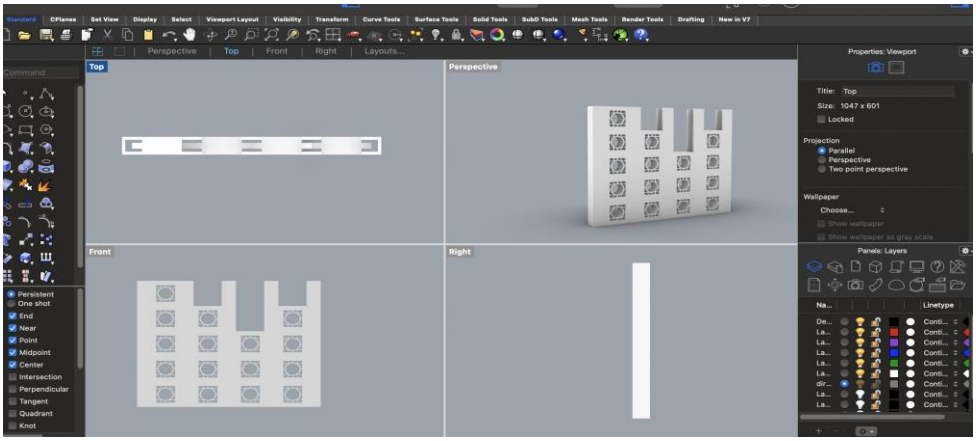

Şekil 93. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

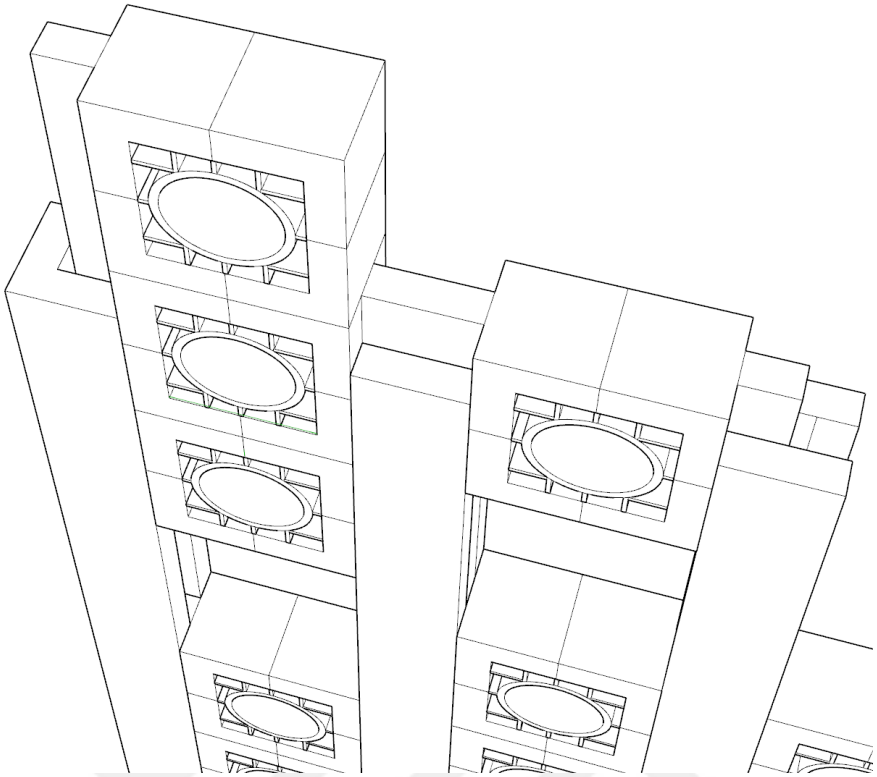
Balın ekosistemdeki önemini vurgulamak amacıyla ve şekilsel görüntüsünün ilgi çekici olmasından dolayı proje tasarımında bu form seçilmiştir. Altıgenin minimal ve geometrik yapısından etkilenerek tasarlanmıştır. Montaj aşamasında yerle temas eden parçalar çelik dübel ile sabitlenir. Tasarlanan altıgen şeklinin uzunluğu 30 cm'lik boyutlardan oluşmaktadır. Bu parçalar birbirine saplama cıvata ile bağlanarak istenilen şekillerde sabitlenir. Bazı parçalarda bulunan petek görünümü üç boyutlu yazıcıdan çıkarılarak malzemeye özel yapıştırıcı ile yapıştırılır. Bu proje Rhinoceros programında tasarlanıp Keyshot programında modellemesi yapılmıştır.

3.8. Tetris

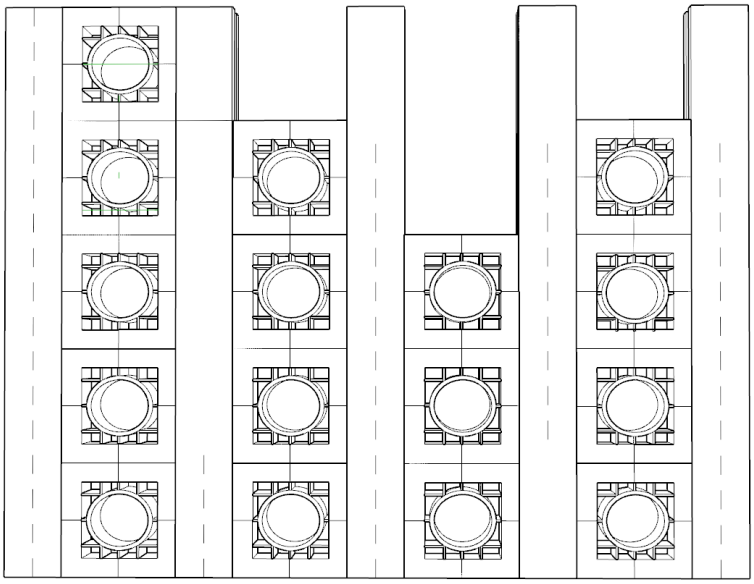
Tetris, 1985 yılında Aleksiy Paçitnov tarafından yaratılan bir bulmaca video oyunudur. Oyunda, oyuncular oyun alanına düşen farklı şekilli parçaları hareket ettirerek çizgileri tamamlar. Tamamlanan çizgiler kaybolur ve oyuncuya puan kazandırır. Oyun, tamamlanmamış çizgiler oyun alanının tepesine ulaştığında sona erer. Oyuncu ne kadar süreyle bunu geciktirebilirse, puanı o kadar yüksek olur. Oyunun farklı versiyonlarında, oyuncular rakiplerine ceza verebilmek için önemli sayıda çizgi tamamlamalıdır. Tetris basit kurallara dayanan bir oyun olup, en çok satan video oyunu serilerinden biridir (Wikipedia).

Şekil 94. Rhinoceros çizim

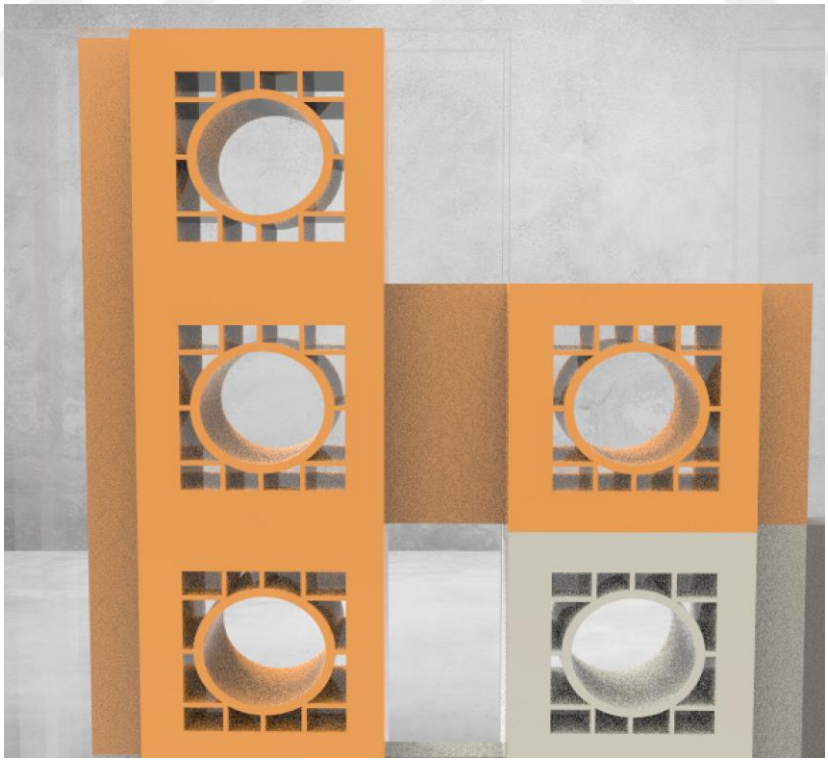
Şekil 95. Tetris projesi montaj aşaması

Şekil 96. Tetris projesinin desen aşaması

Şekil 97. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 98. Tetris projesi yakın görseli

Şekil 99. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

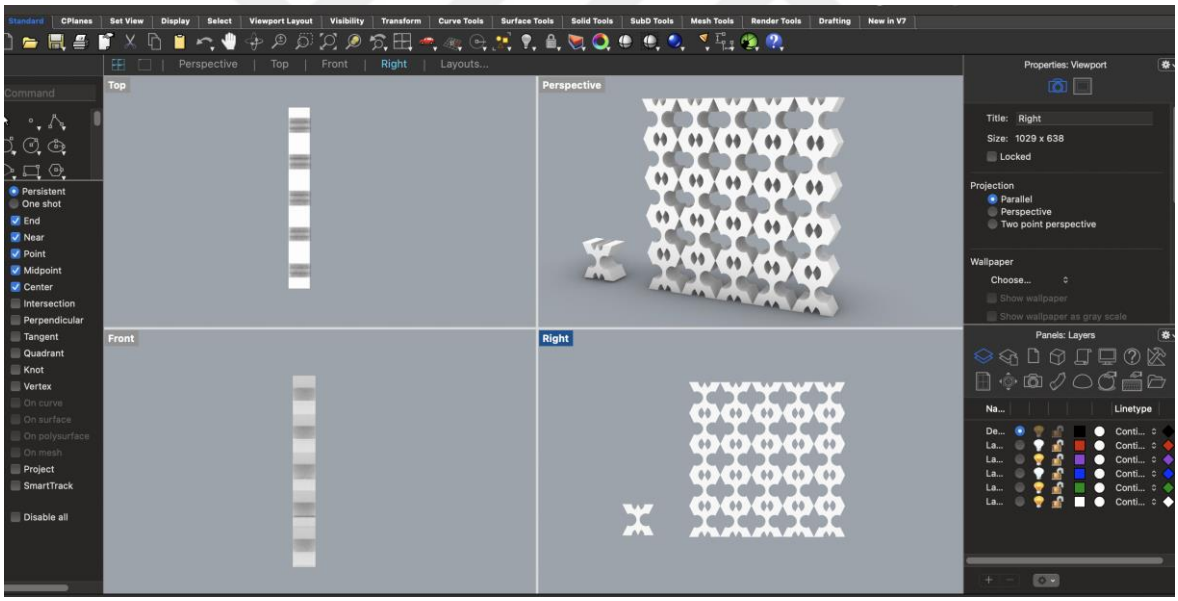
Bu popüler oyun büyükten küçüğe herkesin ilgisini çekmektedir. Bu oyunun şekillerinden yola çıkılarak seperasyon oluşturulmuştur. Tetris şeklindeki seperasyonun bu kadar ilginç kılan özelliği çok yönlülüğüdür. Tek tek bloklar çeşitli konfigürasyonlarda yeniden düzenlenebilir, bu da tasarımı özel ihtiyaçlarınıza göre özelleştirmenize olanak tanır. İster düz ve simetrik bir bölme ister daha soyut ve asimetrik bir düzenleme isteyin, Tetris şeklindeki seperasyon tercihlerinize uyum sağlayabilir ve herhangi bir alanın görünümünü ve işlevini dönüştürebilir.

Bu çalışma Tetris oyunundan yola çıkarılarak tasarlanmıştır. Delikli tuğla görüntüsü ile fabrikalarda seri üretimi yapılabilir. Sonrasında sırlanarak renklendirme

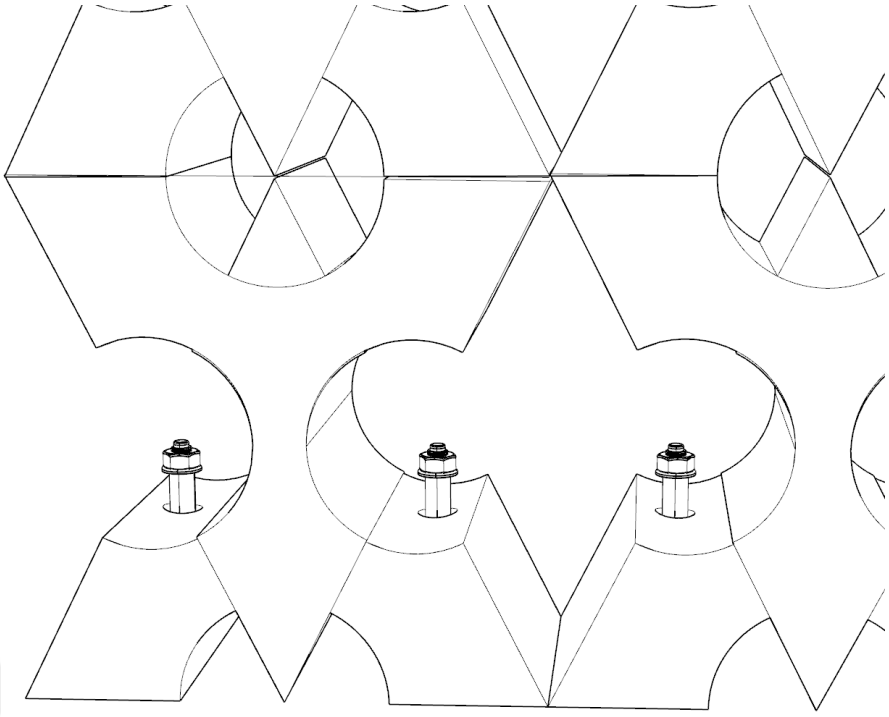
yapılır. Şekiller isteğe göre yer değiştirilebilir. Bu proje Rhinoceros programında tasarlanıp Keyshot programında modellemesi yapılmıştır.

3.9. Yonca

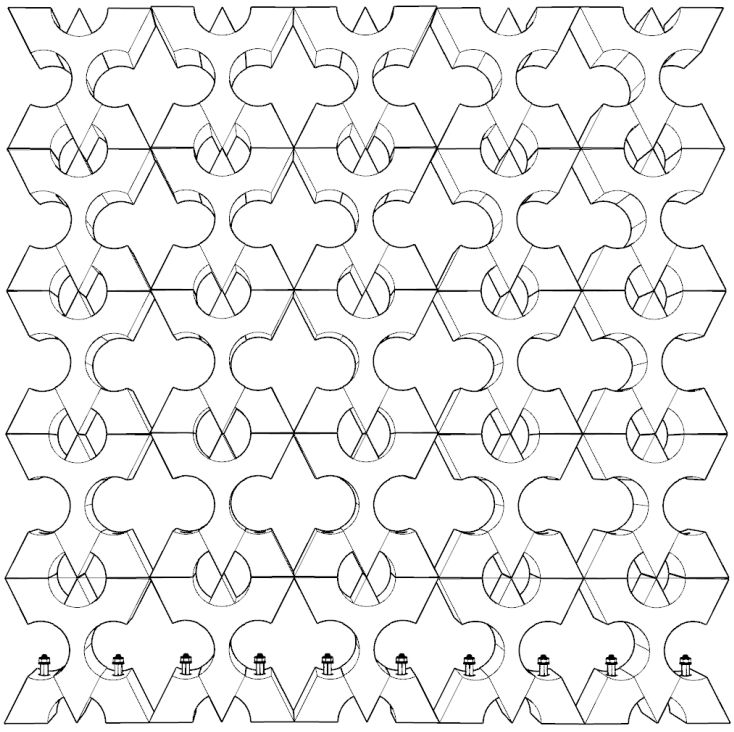
Bu çalışmadaki desen, birbirine kenetlenmiş şekillerden oluşan ve tekrar eden geometrik bir tasarım gibi görünmektedir. Ana şekil, simetrik lobları olan dört yapraklı bir yoncayı andıran dekoratif bir unsur olan dört yapraktır. Dört yaprak bir ızgara halinde düzenlenerek tüm yüzeyi kaplayan bir mozaik oluşturmaktadır. Dört yaprak motifinin tekrarı tasarımda bir ritim ve uyum duygusu yaratmaktadır. Müzikteki bir ritim gibi, tekrar eden şekiller izleyicinin gözünü yönlendiren bir yapı sağlar ve sürekli bir akış yaratır. Bu ritim, birbirine kenetlenen şekiller ve kontrast renklerle birleşerek hem görsel açıdan ilgi çekici hem de estetik açıdan hoş dinamik bir desen yaratır.

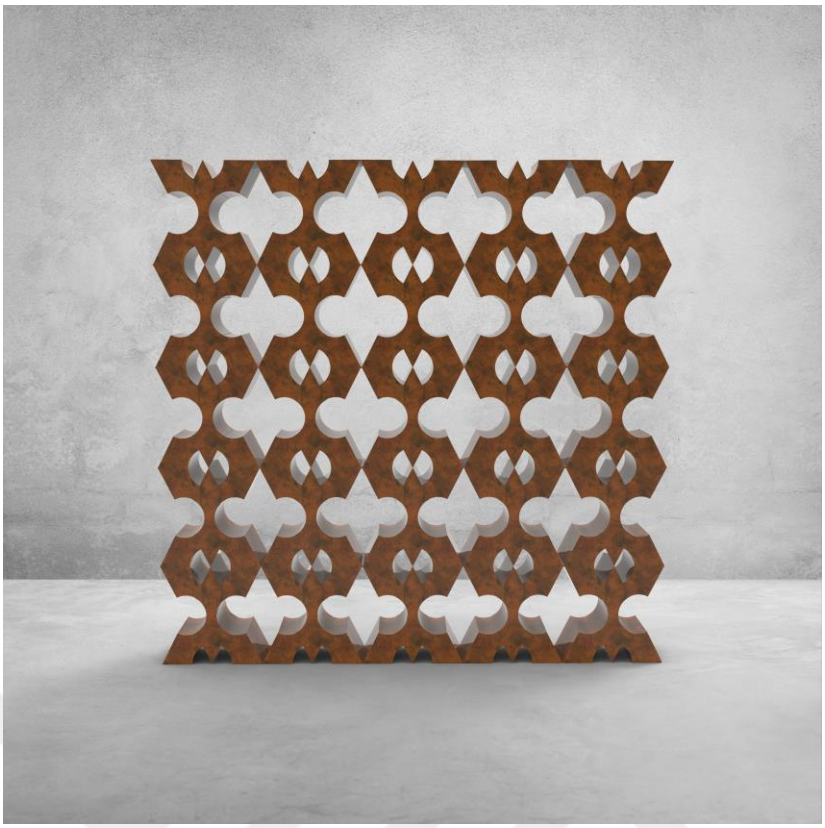
Şekil 100. Rhinoceros çizim

Şekil 101. Yonca projesi montaj aşaması

Şekil 102. Yonca projesinin desen aşaması

Şekil 103. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 104. Yonca projesi yakın görseli

Şekil 105. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Şekil 106. Tasarımların uygun alana yerleştirilmiş hali

Bu proje tek desenin birleşmesi ile tasarım oluşmaktadır. Montaj aşamasında yer temas eden seramik parçalar yere çelik dübel ile sabitlenir. Desenler üst üste konularak tasarım elde edilir. Desenlerin uzunluğu 35 cm'dir. Desen iki ayrı sır üst üste sürülerek iki tonlu bir renk şemasından oluşmaktadır ve renk düzeni görsel çekiciliğini daha da arttırmaktadır. Bu proje Rhinoceros programında tasarlanıp Keyshot programında modellemesi yapılmıştır.

SONUÇ

Seramik seperasyonlar estetik, pratik ve çok yönlü avantajları nedeniyle iç mekan tasarımında yaygın olarak kullanılmaktadır. Pratikliklerinin yanı sıra, seramik seperasyonlar çok çeşitli tasarım seçenekleri sunarak iç tasarımda sonsuz yaratıcılığa olanak tanır. Çok sayıda renk, boyut, şekil ve desene sahip olmaları, tasarımcıların benzersiz ve kişiselleştirilmiş alanlar yaratmalarını sağlar. Özellikle dayanıklılıkları, aşınma ve yıpranmaya karşı dirençliliği, düşük bakım gereksinimleri ve çok çeşitli tasarım seçenekleri nedeniyle iç mekanlar için popüler seçimlerdir. Ayrıca nem ve sıcaklık dalgalanmalarına karşı da dayanıklıdırlar, bu da onları hem konut hem de ticari ortamlar için uygun hale getirir. Bu seperasyonlar, yaşam alanının çeşitli alanlarında kullanılabilir ve genel tasarıma hem işlevsellik hem de görsel çekicilik katar. Bu unsurların kullanımı, sadece görsel çekicilik sağlamakla kalmaz, aynı zamanda mahremiyet duygusu yaratır, esnek mekansal düzenlemeler sağlar ve tek bir alanda farklı atmosferler oluşturulmasına olanak tanır.

İç mekanlarda kullanılan seramik seperasyonlar adlı tez çalışmasında, detaylı olarak ilk bölümde iç mekan kavramı ve algısı, mekanda görsel algıyı etkileyen tasarım ögelerini ve iç mekan tasarımı ve seramik ilişkisi hakkında araştırmalar yapılmıştır. İkinci bölümde seperasyonun genel tanımı, tarihi teknik gelişimi, kullanıldığı yerler ve seramik seperasyon örnekleri de gözlemlenmiştir. Bu araştırmalar ve gözlemler göz önüne alınarak üçüncü bölümde seramik malzemesinin seperasyon için önemini ve seramiğin farklı malzemelerle uyumu ön plana çıkarılmıştır. Mekana ve kullanıcı dikkate alınarak ona uygun tasarımlar yapılmıştır. Tüm bunlar iç tasarımın işlevsel, dayanıklılık ve estetik olarak başarılı bir şekilde birleşmesine yardımcı olmaktadır. Bu projeler Rhinoceros programında üç boyutlu olarak çizilerek tasarlanıp keyshot uygulamasında modellenmiştir.

KAYNAKÇA

Genel Başvuru Kaynakları

Lego. (2023). Wikipedia: https://tr.wikipedia.org/wiki/Lego adresinden alınmıştır

Wikipedia. (tarih yok). Wikipedia: https://tr.wikipedia.org/wiki/Lale adresinden alınmıştır

Wikipedia. (tarih yok). Wikipedia: https://tr.wikipedia.org/wiki/Ay%C3%A7i%C3%A7e%C4%9Fi adresinden alınmıştır

Wikipedia. (tarih yok). Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Tetris adresinden alınmıştır

Wikipedia. (tarih yok). Wikipedia: https://tr.wikipedia.org/wiki/Petek adresinden alınmıştır

Kitaplar

ALEXANDER, Christopher (1977). A pattern language: towns, buildings, construction, Birleşik Krallık: Oxford University Press

GODSEY, Lisa (2017). Interior Design Materials and Specifications, Amerika Birleşik Devletleri: Fairchild Books

GÜR, Şengül Öymen (2000). Konut Kültürü, İstanbul: Yem Yayınları.

KOMANECKY, Michael. (1984). The folding image: Screens by western artists of the nineteenth and twentieth centuries, Amerika Birleşik Devletleri: Yale University Art Gallery

LEFEBVRE, Henri (2014). Mekanın Üretimi, İstanbul: Metis Yayınları.

MEİSS, P. V. (1990). Elements of Architecture, Routledge, ss. 77-101

Makaleler

ABRAHAM, vd, (2005). Within-Home versus Between-Home Variability of House Dust Endotoxin in a Birth Cohort, Environmental Health Perspectives, s. 1516

ASLAN, F., ASLAN, E.ve ATİK, A. (2015). İç Mekanda Algı, İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, ss.145-148

BEEN, I. D. ve BEIJER, M. (2014). The influence of office type on satisfaction and perceived productivity support, Journal of Facilities Management, s. 145

BRENNAN, A., CHUGH, J. S. ve KLINE, T. (2002). Traditional versus Open Office Design: A Longitudinal Field Study, Environment and Behavior, s. 293

BROOKS, D. C. (2010). Space matters: The impact of formal learning environments on student learning, British Journal of Educational Technology, s. 721

BRUNIA, S., BEEN, I. D. ve VOORDT, T. J. (2016). Accommodating new ways of working: lessons from best practices and worst cases, Journal of Corporate Real Estate, s. 41

CHRISTENSEN, Els (1992). Room Dividers, Rochester Institute of Technology, ss. 1-3

ÇİRKİN, N.U. (2023). Multidisipliner yaklaşımla seramik–mekân ilişkisi, Özgür Yayın Dağıtım Ltd. Şti, ss. 8-85

DANIELSSON, C. B. ve BODIN, L. (2008). Office Type in Relation to Health, Well-Being, and Job Satisfaction Among Employees, Environment and Behavior, s. 652

DEMİRARSLAN, Deniz (2023). Verner Panton'un Tasarımlarında Mekân Algısı Üzerine Tespitler, Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Yaşam Dergisi, s. 169

ELLIOT, A. J. (2015). Color and psychological functioning: a review of theoretical and empirical work, Frontiers in Psychology, s. 3.

ERÇETİN, A. ve ERDEMİR, Z. (2021). Mekân Özelinde Malzemenin Önemi. Journal of Interior Design and Academy, s. 59

EUKEL, H. ve MORRELL, B. (2020). Ensuring Educational Escape-Room Success: The Process of Designing, Piloting, Evaluating, Redesigning, and Re-Evaluating Educational Escape Rooms, Simulation & Gaming, s. 3

GÖÇER, vd, (2019). Differences in Occupants' Satisfaction and Perceived Productivity in High- and Low-Performance Offices, Buildings, s. 8

GÖLER, Serpil (2009). Biçim, Renk, Malzeme, Doku ve Işığın Mekân Algısına Etkisi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, ss. 8-187

HALL, E. T. (1966). The Hidden Dimension. Anchor Books, s. 111

HYUN, vd, (2020). COVID-19: Comparing the applicability of shared room and single room occupancy, Transboundary and Emerging Diseases, ss. 2061-2062

KAHVECİ, Hilal (2023). İç Mekanda Bitkisel Tasarım Yaklaşımları Üzerine Bir Stüdyo Deneyimi, Kent Akademisi, s. 318.

KEST, vd, (2020). Rooming-in for Well-term Infants Born to Asymptomatic Mothers with COVID-19: Correspondence, Journal of the Pediatric Infectious Diseases Society, ss. 60-61

LINDBORG, P. (2015). Psychoacoustic, physical, and perceptual features of restaurants: A field, Applied Acoustics, s. 2.

MABEN, vd, (2015). One size fits all? Mixed methods evaluation of the impact of 100% single-room accommodation on staff and patient experience, safety and costs, BMJ quality & safety, s. 243

MASIERO, L., HEO, C. Y. ve PAN, B. (2015). Determining guests' willingness to pay for hotel room attributes with a discrete choice model, International Journal of Hospitality Management, s. 122

MIWA, Y. ve HANYU, K. (2006). The Effects of Interior Design on Communication and Impressions of a Counselor in a Counseling Room, Environment and Behavior, s. 486

NAPSIAH, vd, (2021). The Existenceof Women's Roles during the COVID-19 Pandemic: A Case Study of 3 Women in Yogyakarta, s. 480

O'REGAN, J. K. ve NOË, Alva (2001). A sensorimotor account of vision and visual consciousness, Behavioral and Brain Sciences, s. 959

ÖZSAVAŞ, Nilay (2016). İç Mekan Tasarımında Renk Algısı. Art-e Sanat Dergisi, ss. 450-451

ROCK, I. ve PALMER, S. (1990). The Legacy of Gestalt Psychology, Scientific American, Scientific American, s. 84

ROELOFSEN, C. P.G. (2002). The impact of office environments on employee performance: The design of the workplace as a strategy for productivity enhancement, Journal of Facilities Management, s. 249

SALTER, vd, (2013). Use and evaluation of a technology-rich experimental collaborative classroom, Higher Education Research and Development, s. 808

SKRZYPULEC, Błażej (2021). Thisness and Visual Objects, Review of Philosophy and Psychology, s. 668

VECERA, S. P. ve O'REILLY, R. C. (1998). Figure-Ground Organization and Object Recognition Processes: An Interactive Account, Journal of Experimental Psychology Human Perception & Performance, s. 449

VELDKAMP, vd, (2020). Escape boxes: Bringing escape room experience into the classroom, British Journal of Educational Technology, s. 4

ZHANG, Z., YE, Q. ve LAW, R. (2011). Determinants of hotel room price: An exploration of travelers' hierarchy of accommodation needs, International Journal of Contemporary Hospitality Management, s. 976

XU, Bing (2020). The inheritance and creative design of traditional color scheme based on modern consumer's psychological perception: taking chinese traditional decorative pattern's color collocation as an example, s. 14

WANG, vd, (2022). Research on Attribute Analysis and Modeling of Color Harmony Based on Objective and Subjective Factors, IEEE Access, s. 75077

WANG, N. ve BOUBEKRI, M. (2010). Design recommendations based on cognitive, mood and preference assessments in a sunlit workspace, Lighting Research and Technology, s. 14

WEI, Yashu (2019). Design and Implementation of Hotel Room, Proceedings of the 2022 2nd International Conference on Computer Technology and Media Convergence Design, s. 956

İnternet Kaynakları

Why Room Dividers Are Effective in the Hospitality Industry. (tarih yok). https://portablepartitionscompany.co.uk/why-room-dividers-are-effective-in-the-hospitality-industry/ adresinden alınmıştır

Dokusanatatolyesi. (2021). Doku Nedir? : https://www.dokusanatatolyesi.com/temel-sanat/doku-nedir/ adresinden alınmıştır

Ekoyapidergisi. (2018). Geçmişin Arayüzünde Bir Mekân Emaresi: Seramik . Ekoyapidergisi: https://www.ekoyapidergisi.org/gecmisin-arayuzunde-bir-mek-n-emaresi-seramik adresinden alınmıştır

İÇEMER, Saadet Pınar (2015), İç mekan tasarımında modüler seramik seperasyonlar https://www.ulakbilge.com/makale/pdf/1627636261.pdf

(2015). National Museum of Women in the Arts: https://nmwa.org/blog/artist-spotlight/perpetual-pathmakers/ adresinden alınmıştır

(2009). The Brooklynist: https://thebrooklynist.wordpress.com/2009/02/11/peter-lane/ adresinden alınmıştır

(2020). Fondazione Bisazza: https://www.fondazionebisazza.it/en/projects/patricia-urquiola/by-side/ adresinden alınmıştır

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Ece Tars

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim Bilgileri:

Lisans: 2016: İzmir Ekonomi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Endüstriyel Tasarım

Yüksek Lisans: 2024: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü /Seramik ve Cam Tasarımı Anasanat Dalı

Sergiler:

İzmir Ekonomi Üniversitesi (Teka-Simeco) 2015 - Ocak projesi

Modeko Fuarı 2015 – Kitaplık projesi sergilendi Balçova Agora AVM 2015- Kitaplık projesi

Vestel (Manisa) 2015- Bisiklet kaskı projesi sergilendi

Fiat (Bursa) 2016 - Araba projesi

Good Design İzmir_2 / İyi Tasarım İzmir_2 Sergisi (alsancak fuarda) 2017 - Bitirme Projesi olan Napport adlı geliştirdiğim uyuma kapsülü projesi